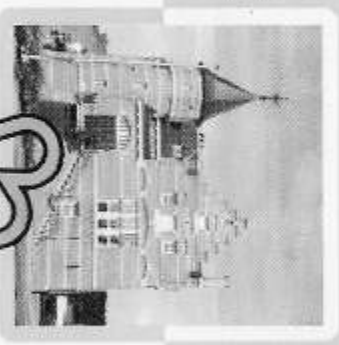

De Drie Goddelijke Deugden

Ravels ■ Weelde ■ Poppel

Heemkundekring Nicolaus Poppelius Ravels-Weelde-Poppel V.Z.W.

Adres: Torenstraat 12, 2381 Weelde

Bankrekening: 733-3522204-67

Lidmaatschap: inclusief abonnement op "De Drie Goddelijke Deugden": 17 euro

BESTUUR:

Voorzitter:	Laurent Woestenburg,	Beatrijs van Nazarethlaan 2,	2382 Poppel	014/656993
Ondervoorzitter:	Marc Van Gorp,	Grote Baan 97 bus 7,	2380 Ravels	014/656905
Secretaris:	Ria Verheyen,	Welvaartstraat 14,	2300 Turnhout	014/421839
Penningmeester:	Agnes Luyten,	Berkenlaan 91,	2380 Ravels	014/658346
Leden:	Stan De Kinderen,	Hogevoorstraat 1,	2380 Ravels	014/655030
	Hans Jansen,	Tilburgseweg 9,	2382 Poppel	014/657370
	Ios Nooyens,	Overbroek 15B,	2382 Poppel	014/658636
	Frans Slegers,	Steenweg op Weelde 60,	2382 Poppel	014/655751
	Ios Verhoeven,	Koning Albertstraat 87,	2381 Weelde	014/656198
	Gaston Verhoeven,	Steenweg op Weelde 94,	2382 Poppel	014/655554
	Marc Vermeeren,	De Meerkens 10,	2382 Poppel	014/658838
	Magda Vloemans,	Turnhoutseweg 2,	2381 Weelde	014/655156
	Marinus Willems,	Weeldestraat 154,	2381 Weelde	014/655728

REDACTIEADRES:

Marc Vermeeren	De Meerkens 10,	2382 Poppel	014/658838
----------------	-----------------	-------------	------------

Voor informatie in verband met de inhoud, vormgeving of verschenen teksten kan u steeds terecht op het redactieadres (marc.vermeeren@pandora.be). Wenst u een tekst of een idee voor publicatie aan te bieden, dan kan u dat ook steeds doen bij een van de bestuursleden.

VOORRADIGE PUBLICATIES:

Boek "De Drie van het Noorden"	5 euro
De Drie Goddelijke Deugden, jaargangen 1 t/m 5 + "De Drie van het Noorden"	25 euro
De Drie Goddelijke Deugden, jaargangen 1 t/m 5: per jaargang	6 euro
De Drie Goddelijke Deugden, jaargangen 1 t/m 5: per los nummer	1,75 euro
De Drie Goddelijke Deugden, jaargangen 6 en 7: per los nummer	3euro
De Drie Goddelijke Deugden, jaargangen 8 t/m 10: per los nummer	4 euro
Verjaardagskalender	6 euro

ARCHIEF/MUSEUM:

Raadpleging van het archief kan slechts na afspraak met Marc Vermeeren (014-658838) of tijdens de openingsuren van het museum. Voor groepsbezoeken kan men afspreken met Laurent Woestenburg (014-656993). Het museum is open elke laatste zondag van de maand van 14 tot 17 uur (behalve in december).

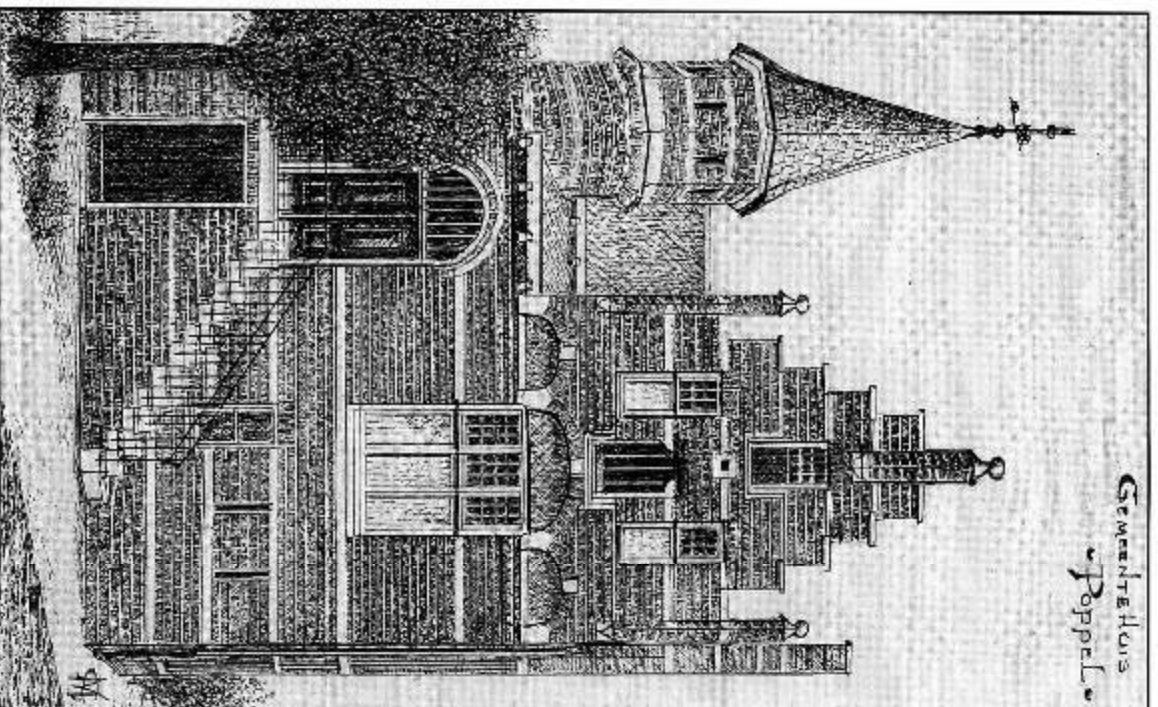
WEBSITE:

<http://users.skynet.be/Ravels-Weelde-Poppel>

Heemkundekring Nicolaus Poppelius viert feest!

**Opening museum “Het Kaske” in het oud-gemeentehuis
van Poppel op vrijdag 7 december 2007**

door Laurent Woestenburg, Jos Verhoeven en Marinus Willems

Heemkundemuseum “Het Kaske” (oud-gemeentehuis Poppel)

schreven door Laurent Woestenburch (blz.113/139) en door Jos Verhoeven en Marinus Willems (blz.140/160)

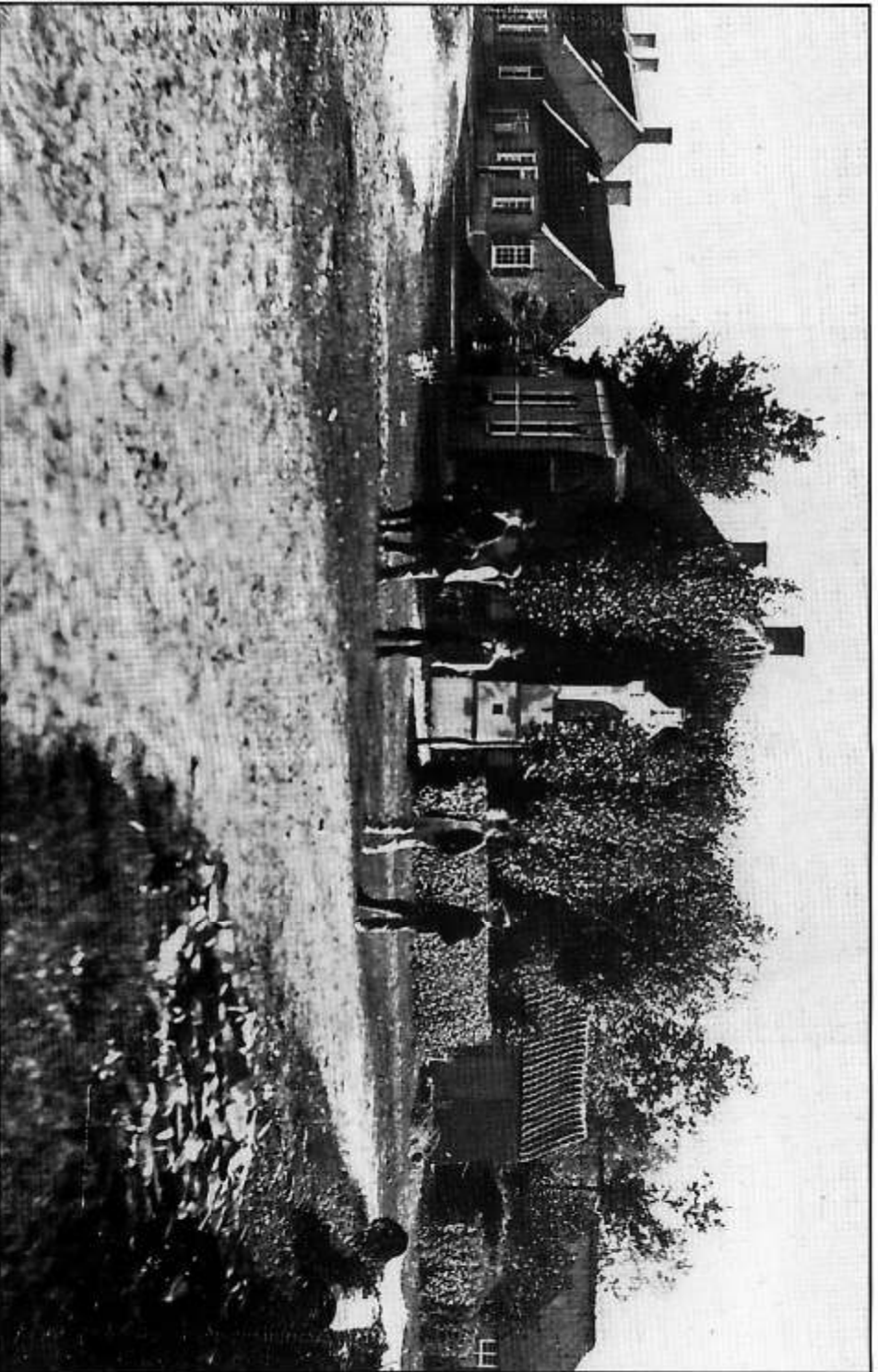
Over Heemkunde

Dit nummer van ons tijdschrift is volledig samengesteld met bijdragen over onze heemkundekring en zijn museum. De Heemkundekring Nicolaus Poppellius is bescheiden geboren uit een informele bijeenkomst van een tiental mensen uit de drie dorpen en is nu uitgegroeid tot een vereniging met nagenoeg 400 gezinnen die lid zijn. De ingebruikname van een nieuw museum leek ons het geschikte moment om onze historische pen te scherpen en de geschiedenis, de betekenis en de realisaties eens toe te vertrouwen aan het papier. Wij wensen u veel leesgenot toe.

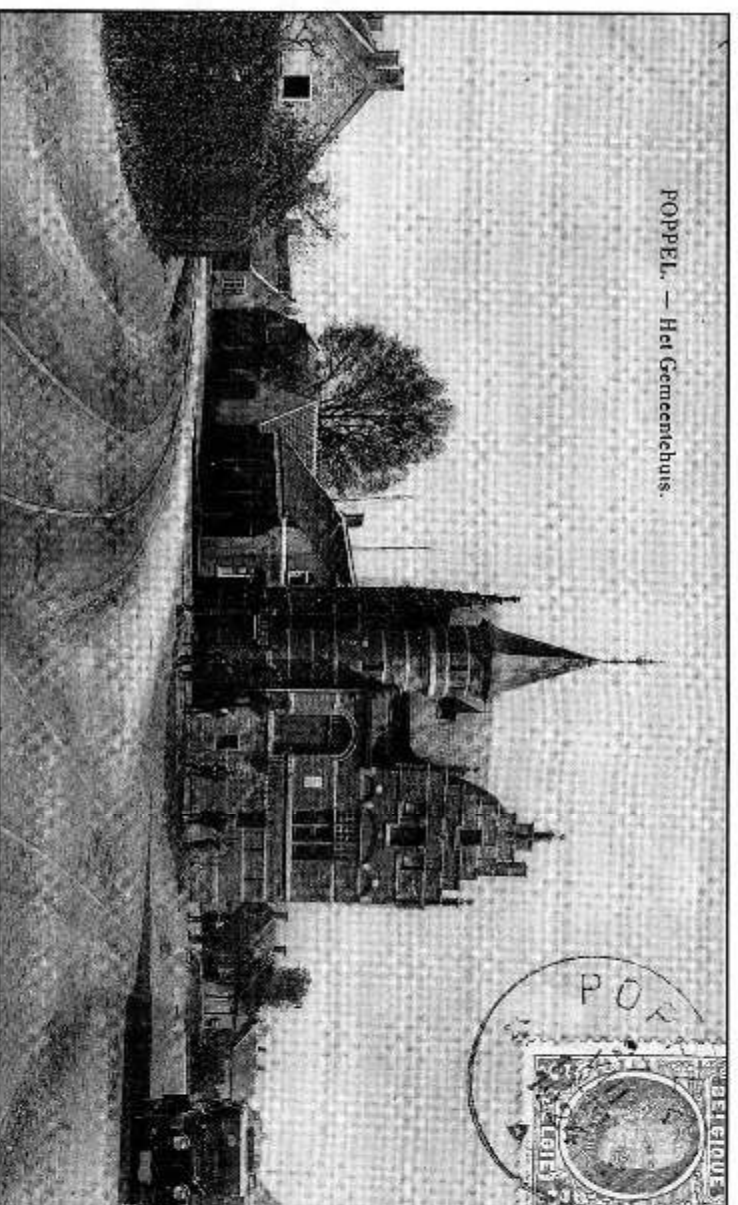
Heemkunde, wat is dat dan?

We kijken even in Van Dale's Groot Woordenboek der Nederlandse Taal. Daar staat: "(Naar Hd

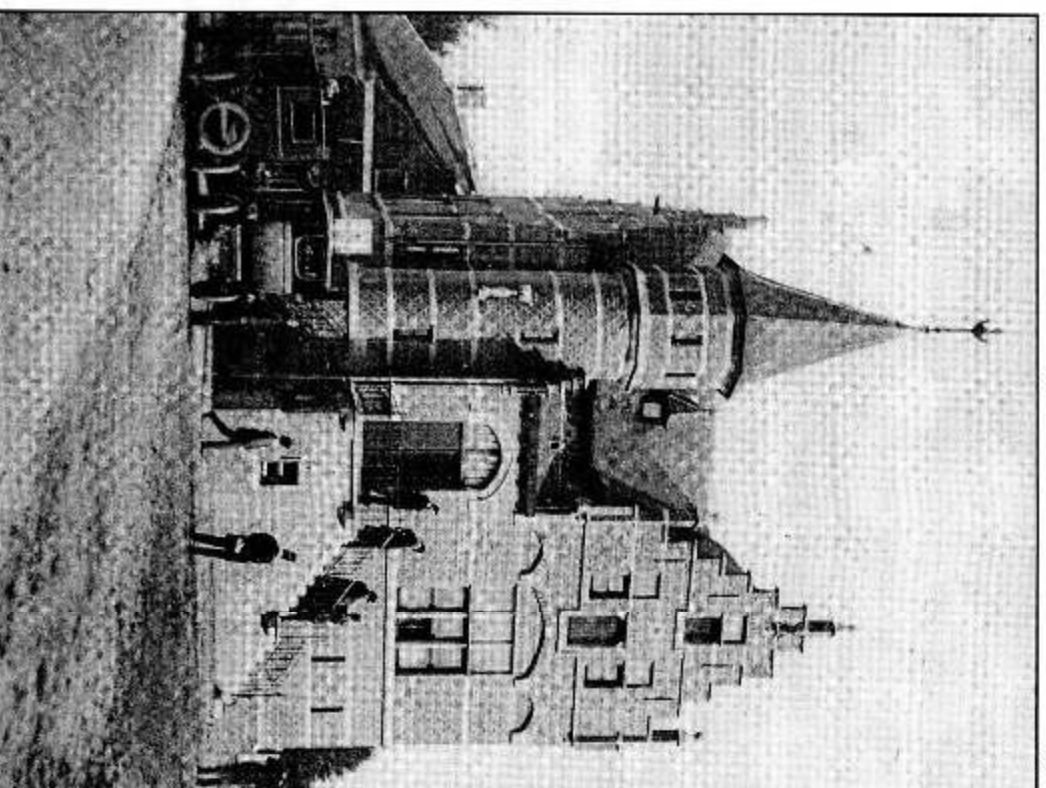
de geschiedenis van een streek en haar bewoners". Heemkunde zou dus te maken hebben met het Hoogduitse Heimatkunde. In de term 'heemkunde' zit het element '**heem**'. In het Middelnederlands schreef men ook 'heim' wat 'woonplaats' betekende. De uitleg van Van Dale klopt niet helemaal meer, want Heemkunde is al lang niet meer beperkt tot lokale geschiedenis. De lokale geschiedenis is immers een onderdeel van het heemkundig onderzoeksgebied. Heemkunde is dus ruimer, houdt heel wat meer in. Dat zal verder wel duidelijk blijken. En dan is er die relatie met het woordje '**-kunde**' wat zou wijzen op 'wetenschap bedrijven'. Als we eens van nabij bekijken waarmee we bezig zijn in de heemkunde, dan moeten we toegeven dat voor een flink percentage van onze activiteiten we geen wetenschap aan het bedrijven zijn. Maar goed, voor ons is het duidelijk dat heemkunde het leven, het denken, het handelen en het werken van de

Op deze foto die werd genomen in 1880 zien we de 17de-eeuwse kapel "Het Kaske" op de splitsing van de Poppelse Dorpsstraat en Mierdsedijk. De geschiedenis van deze kapel werd beschre-

Hetzelfde dorpszicht een halve eeuw later. Op deze foto die in 1924 werd genomen is de kapel
 “Het Kaske” verdwenen en zien we op dezelfde locatie het statige gemeentehuis

Het nieuwe Poppelse gemeentehuis werd na de voltooiing bezocht door de Antwerpse
 provinciegouverneur (1908)

bevolking van een bepaalde streek of plaats en in een bepaalde tijdspanne probeert te ontdekken en te ontleden. Daarvoor schakelt ze wel verschillende hulpwetenschappen in. En één van die wetenschappen is de geschiedenis. We komen daarop verder nog terug. Het is echter wel een beetje traditie dat als men het heeft over heemkunde, men steeds verwijst naar de geschiedenis. Maar dan interpreteert men dit vak in de ruimste betekenis. Heemkundigen zijn dan meestal bezig met wat men noemt '**de kleine geschiedenis**' van een bevolking en haar territorium te schrijven. Dat gebeurt dan tegen de achtergrond van de zogenaamde '**grote geschiedenis**'.

De tweede helft van de 20de eeuw: explosieve groei

De heemkunde is na de Tweede Wereldoorlog, vooral in de jaren zestig en zeventig van vorige eeuw, een zeer populair tijdverdrif geworden, ook bij ons. Het werd zelfs een studievak aan de universiteit. Prof. Dr. K.C. Peeters was daarin de grote drijfveer. Zijn boek "Eigen Aard" (uitgegeven in 1980 door De Vlijt te Antwerpen) is zowat de bijbel van de heemkundigen geworden. Dat betekent echter niet dat de heemkunde nu plots uitsluitend op de studietafel van universiteiten (academici) komt te liggen. Integendeel, de grote massa heemkundigen zijn en blijven vrijwilligers en gewone enthousiastelingen.

Het werkgebied

De bestaande kringen plannen jaarlijks hun programma. Vermits hun leden overwegend vrijwilligers zijn zonder voorafgaande specifieke opleiding, zijn de activiteiten vaak bedoeld als vorming. Zij organiseren lezingen over onderwerpen uit de sector heemkunde, gaan op uitstap naar plaatsen en instellingen die voor de kennis van bevolkingsgroepen interessant zijn, zij lezen tijdschriften en boekwerken over 'het vak'.

Zij richten tentoonstellingen in, geven een tijdschrift uit of laten jaarboeken verschijnen, want ook het doorgeven van kennis behoort tot hun taak. In deze context is ook het opzetten van een museum een belangrijke opdracht. Het moet wel duidelijk zijn, dat het werkgebied dus zeer ruim is en dat de exploitatie nooit af is.

Nu mag dit alles de geïnteresseerde lezer niet afschrikken. De meeste heemkundigen zijn niet alleen 'vrijwilligers-in-het-vak'. Heemkunde is ook hun hobby en een leuk tijdverdrif. Zij hebben dan wel geen academische opleiding gehad, maar brengen het soms ver inzake gebiedskennis. Zij zijn bijvoorbeeld zeer belangrijk in het aanbrengen van materiaal. Daarnaast zijn er natuurlijk ook de academici die rechtstreeks of onrechtstreeks een opleiding hebben genoten die hen toelaat verschijnselen, bronnen en ervaringen te duiden. De ideale situatie is als deze twee types gaan samenwerken. Academici hebben het gemakkelijker om zaken maatschappelijk, spiritueel en economisch te interpreteren. Uiteindelijke doelstelling is uiteraard dat alles wetenschappelijk onderbouwd wordt. Daar zorgen de academici voor. Om dit resultaat te bereiken moeten zij vaak een beroep doen op de ondersteunende hulpwetenschappen, als daar zijn: de algemene geschiedenis, de archiefstudie, de paleografie, de genealogie, de archeologie, de onomastiek (persoonsnaamkunde en toponymie), de landshapskunde, de economie, de vervoerstudie, de economie, de dialectologie, de pedagogische studie, enz. Kortom, echte heemkunde zoekt achter het oude voorwerp of document een verhaal. Echte heemkunde laat het als het ware leven in de context van de tijd waarin het gebruikt werd. Ze beschouwt het erfgoed als een bron die ons toont hoe de mens van vroeger ermee omging en welke waarde hij eraan hechtte.

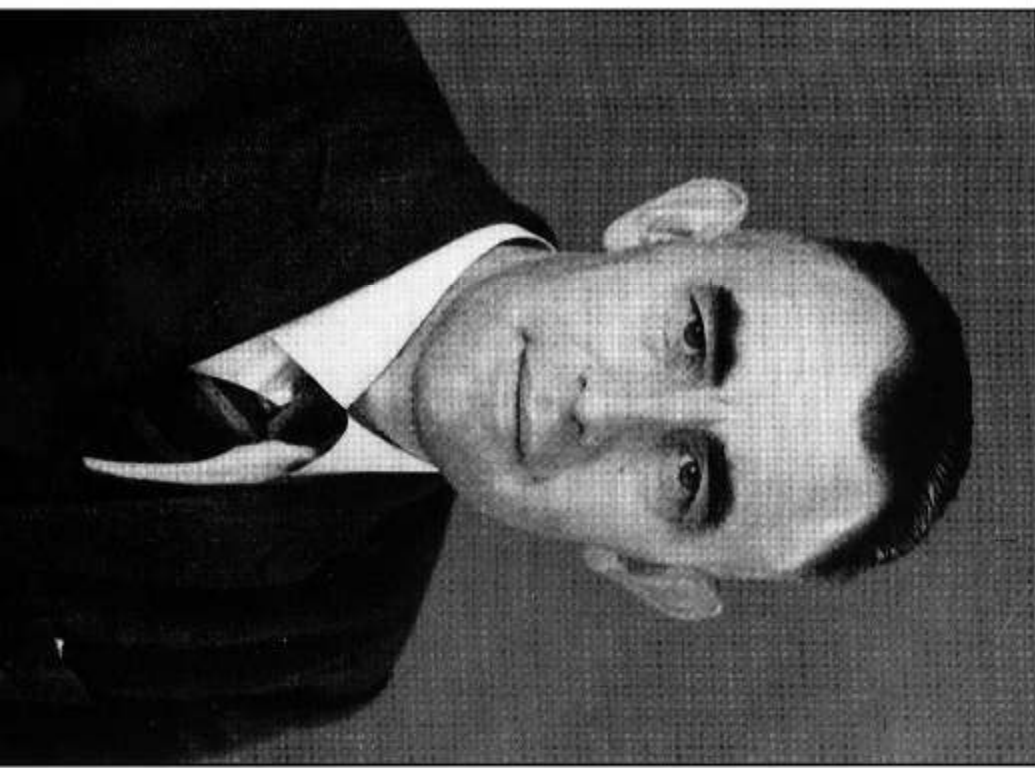
Verwarrende interpretaties

Meteen willen we graag wijzen op een paar ondoordachte interpretaties over het werk en het

POPPEL. — Het Gemeentehuis

Antoon Van Gool: stichter en eerste voorzitter van de Heemkundekring Nicolaus Poppelius

Willem Paulussen: mede-stichter van de Heemkundekring Nicolaus Poppelius

leven van een heemkundige. Soms denkt men namelijk nog dat een heemkundige iemand is die het niet heeft begrepen op de moderne levenswijze en die dus eigenlijk liever wil leven zoals een eeuw geleden. De heemkundige leeft zich wel in de cultuur van een bevolking van een eeuw geleden in een bepaalde streek. Hij/zij, ontleedt die, beschrijft ze eventueel en hoopt er de verklaring van bepaalde hedendaagse verschijnselen mee te kunnen verklaren.

Een andere opmerking die men op de straat wel eens oppikt heeft betrekking op het verzamelen van voorwerpen, relictien, geschreven documenten enz. Heemkundigen zouden verzamelaars van oude rommel zijn. Natuurlijk is niet alles wat oud is interessant of belangrijk. Wij hebben inderdaad wel eens af te rekenen met 'oude rommel'. Erfgoed heeft een ziel en die kan geduid worden als men de hulpwetenschappen mee laat spelen. Rommel en erfgoed zijn dus twee onderscheiden begrippen. Erfgoed is goed dat onze voorvaders een plaats hebben gegeven in hun leven. De rommel is betekenisloos en dus verwaarloosbaar.

Over erfgoed gesproken

In feite is een heemkundige steeds bedrijvig rond en over erfgoed. Erfgoed is wat het voorgeslacht heeft nagelaten voor zijn nakomelingen. In de praktijk spreekt men van twee groepen erfgoed: het materieel en het immaterieel erfgoed.

Tot *materieel erfgoed* rekent men gebouwen, beeldende kunstwerken, gebruiksvoorwerpen van allerlei aard. We spreken dan ook van 'monumentaal erfgoed'. Tot deze groep behoren in Vlaanderen o.m. alle onderdelen van het patrimonium van een gemeente, een provincie, de Vlaamse Gemeenschap of de Belgische staat. Om echter het voorwerp te worden van onderzoek door heemkundigen moet erfgoed ontstaan zijn in een relatief lang verleden. Als het gaat over gebouwen of anderszins door de mens ontwikkelde bouw- of kunstwerken dan spreekt men ook van 'monumentaal erfgoed'. U zult dus

begrijpen dat het hier gaat om meer dan een mooi gebouw. In onze gemeente staan wel een aantal monumentale erfgoedstukken. Eén van de allermooiste is het voormalige gemeentehuis van Poppel, ons museum dus. Als een monument artistiek belangrijk is of een geschiedenis meedraagt, kan het beschermd worden. Vlamingen zeggen dan dat het geklasseerd wordt. De beschermde monumenten in onze gemeente zijn: de molen 'De Nachtegaal der Maatvennen', de toren van de Sint-Servaskerk, de Sint-Michielskerk, de Lindeboom te Weelde, de windmolen 'Arbeid Adelt' en de pastorie van Poppel. Bovendien zijn beschermd: de omgeving van de windmolen te Ravels, die van de pastorie te Poppel en het hele Kijkverdiel. Andere (niet-beschermd) monumentale erfgoedstukken zijn: de kerk van Ravels-Eel, de kerk van Ravels zelf, de grafheuvels van Ravels (Raafuinen) en van Weelde. Emmaüs (hoewel nog relatief jong), de St.-Janskerk, de kerk van Weelde-Station (ook nog jong), de Nicolaaskapel in de Hegge, de pastorie van de St-Michielsparochie, de kapel van Mosdijk, de kerk van Poppel, het kasteel in de Schrieken, de Rovertse kapel, het schoolhuis van Poppel, de Sint-Isidorushoeve te Poppel, de Duiventoren te Poppel, het Jachtpaviljoen in de Pannenhoeft te Poppel. Verstaan we elkaar goed: dit is maar een greep uit het arsenaal van monumentale erfgoed in onze gemeente. Er zijn er uiteraard heel wat meer. Denk bijvoorbeeld aan de oude boerderijen en woonhuizen.

Dat de monumentale erfgoed in onze kring niet onberoerd laten, bewijzen onder meer de heropbouw van het prieel in de tuin van de Poppelse pastorie en het restaureren van de kapel van Nieuwkerk. Beide werken werden in 1985 uitgevoerd op initiatief van de heemkundekring. De kapel werd helemaal gerestaureerd door leden van de kring en met de hulp van leden van de Goirlese heemkundekring. Het prieel werd afgebroken en heropgebouwd in samenwerking met de gemeente.

Naast de materiële erfgoedieren zijn er ook de *immateriële erfgoedproducten*. Daartoe rekenen wij de producten van de geest in de vorm van geschreven documenten en mondeling overgeleverde verhalen, legenden, sagen, enz. Een andere term is 'documentair erfgoed'. Elk dorp heeft zijn eigen verzameling archiefstukken. Ook die documenten, zelfs het kleinste geschreven papiertje, kunnen tot het immaterieel erfgoed gerekend worden. Men onderscheidt hier traditioneel het burgerlijk archief (bv. de schepenregisters) en het kerkarchief (bv. de doopregisters, de huwelijksregisters en de overlijdensregisters).

De heemkundige ziet in de sector erfgoed een enorme taak die voor hem is weggelegd. Hij/zij zal vele vragen moeten beantwoorden. Bekijk we even een voorbeeld uit de sfeer van het monumentale erfgoed:

- Wie heeft het gebouw gemaakt?
- Voor wie is het opgericht?
- Wat was de bestemming van het gebouw en wat deed men erin?
- Wat zijn de kenmerken van het gebouw?
- Wie zijn de bezitters geweest?
- Bestaat (bestond) er een legende over of in het gebouw geschreven?
- Waarom is het gebouw opgericht?

Enz.

Gaat het over een geschreven stuk (documentair erfgoed), dan zal men ook daar analyseren in de vraagvorm en daarna de antwoorden vaststellen:

- In welke taal geschreven?
- Waar is het document ontstaan?
- Wanneer is het geschreven?
- Wie heeft het opgesteld?
- Wie heeft het geschreven?
- Wie gaf de opdracht?
- Wie was (waren) de bestemming(en)?
- Enz.

Alle hierboven vermelde monumenten en documenten hebben gemeen dat ze verankerde

cultuur uitrusten. Ze hebben dus een historische, culturele of maatschappelijke betekenis. De heemkundige zal proberen al die vragen te beantwoorden om het belang voor de mensen van nu te ontdekken. Men kan zo'n vragenanalyse maken over elk gebruiksvoorwerp, over elk geschreven document, over elk gebouw, over elk kunstwerk. Dat is heemkunde in de praktijk.

Het mag u duidelijk zijn: wij zijn ver van 'de oude rommel' verwijderd. Erfgoed is een ruim begrip. En wat er voor staat dient men respectvol en zorgzaam te bewaren. De heemkundigen zullen natuurlijk het ontdekte of bestudeerde erfgoed graag openbaar maken. Hier wenkt de maatschappelijke of pedagogische functie. Dat kan natuurlijk op verschillende manieren. In onze kring gebeurt dat hoofdzakelijk in ons tijdschrift '**De Drie Goddelijke Deugden**'.

Onze opdracht

Erfgoed moet zeker meegenomen worden in het cultuurbeleid van een gemeenschap, b.v. de gemeente. Anderzijds moet een heemkundige er mede voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen deelnemen aan die cultuur. Het is als een reeks kapstokken waaraan men de verschillende facetten van de cultuur kan ophangen. In sommige gemeenten gaat men zover dat er een soort **erfgoedraad** ontstaat waarlangs men sturing geeft aan het cultuurbeleid van de gemeenteraad. Gaat men niet zover dan is het goed dat er goede samenwerking tussen de heemkundevereniging en de gemeenteraad bestaat. Doet men dit goed, dan levert men een wezenlijke bijdrage aan het gemeenschapsvorming. Dan bereikt men dat er zelfs zorg gedragen wordt voor stukken erfgoed waarvan men aanvankelijk dacht dat ze waardeeloos waren. Uiteraard vloeit daaruit voort, dat men ook met andere instanties dient samen te werken: met de V.V.V. bijvoorbeeld, en met de scholen, en met de bibliotheek, Dit is niet eenvoudig, vooral als het gaat om niet voor de

hand liggende als daar zijn: film, muziek, legenden, feesten, gewoonten, sagen, enz.

Besluit

De heemkundige beschikt over een enorm arsenaal aan bronnen waar hij in kan duiken en waaruit hij zijn informatie en kennis kan opbouwen. Dat vergt dus soms gedreven onderzoek. Dat onderzoek levert verklarende en bruikbare informatie op. Het kan een beetje idealistisch klinken, maar in feite moet de heemkundige er ook voor zorgen dat de vrucht van zijn werk voor de belangstellenden uit zijn leefgemeenschap gemengd wordt. Op die manier geeft hij een antwoord op een belangrijke wens van de bevolking.

DE HEEMKUNDEKRING NICOLAUS POPPELIUS

Het begin

Velen onder onze lezers zullen zich de roerige zestigerjaren, met als uitschieter 1968, herinneren. Het gevestigde gezag werd onderuit gehaald en al wat conventioneel was kreeg ladingen kritiek te verwerken. Het is wel opmerkelijk dat precies in die tijd de heemkundige beweging concrete vormen kreeg in de oprichting van een heemkundevereniging in zo vele gemeenten en dorpen. In vergelijking met wat in andere landen gebeurde waren wij er vrij laat bij. Gelukkig was het niet te laat om nog resultaten te scoren inzake studie en onderzoek in verband met het erfgoed. De druk van de heemkundebeweging werd ook groter om vooral het monumentale erfgoed te restaureren en/of te conserveren. Ook in onze gemeente groeide de belangstelling gestaag. De fusie van de drie dorpen in de gemeente Ravels maakte de start van een heemkundevereniging interessanter en ook pregnanter. Het was ergens in de buurt van 1976 toen ik op een goeie dag Marc Vermeeren over de vloer kreeg. Wij woonden toen nog in Emblem, maar dat belette Marc en samen met hem een clubje

geïnteresseerden niet om te proberen zelfs met gewezen inwoners van de drie dorpen iets van de grond te krijgen. Er kwam overleg van. Rond de tafel zaten toen Toon Van Gool, Willem Paulussen, Edmond Swaan, Mies Paulussen, Josepha Van der Voort, Marc Vermeeren, Marcel Gielis, Dries Van der Auwera, Peter Van Baelen, uw dienaar en ongetwijfeld vergeet ik er dan nog een paar. De doelstelling van die bijeenkomst was een embryo van een heemkundevereniging op te richten. Inmiddels was het 1977 geworden. De eigenlijke voortrekker was toen Toon Van Gool, oud-schoolhoofd van de gemeentelijke jongensschool van Ravels. Overwogen werd hoe we het best zo'n kring zouden lanceren. Toon had de keuze al gemaakt. We zouden meteen maar moeten starten met een tijdschrift. Niet iedereen was voor dat idee gewonnen, vooral niet omdat daar toch een wat ervaren redactie voor nodig was en ook omdat er centen voor moesten zijn. Allen waren ze het eens over de noodzaak om een basisgroepje te vormen van mensen die het intellectuele gewicht van publicaties zouden kunnen dragen. Het stond wel vast, dat nu de dorpen verenigd waren in één gemeente, het mogelijk moest zijn om een ploeg bijeen te sprokkelen. Eigenlijk bestond er al een basisgroep. Ze zat immers al rond de vergadertafel. Bovendien stelde men vast dat er een voorzichtige groeiend gemeenschapsgevoel in de drie dorpen waarneembaar was. Iedereen was er ook van overtuigd dat het Middeleeuws samen leven onder één schepenbank dit gevoel nog zou versterken. Kortom, het gevoel van een ontlukende heemkundekring was er.

Drukwerk en boeken

Om toch wat concreter te kunnen starten had Toon een lijstje opgesteld van een aantal mensen van wie hij dacht dat ze bereid zouden zijn om mee aan de kar te trekken. De enig haalbare oplossing zat in het publiceren van korte stukjes over de geschiedenis van de drie dorpen in **het**

wel en wee in weelde

Het boek "Wel en Wee in Weelde" werd uitgegeven in 1978 en verkocht tijdens de tentoonstelling op 23 en 24 september 1978 in het gemeentehuis te Weelde

Weelde, 17.09.78

Mevrouw, Mijnheer,

Zaterdag 23 en zondag 24 september richt de werkgroep Weelde een tentoonstelling in ter gelegenheid van het jaar van het dorp op het gemeentehuis te Weelde. U wordt uitgenodigd op de opening die doorgaat op vrijdag 22.09.78 te 8 uur waarna U door het gemeentebestuur een receptie wordt aangeboden.

De tentoonstelling wil laten zien hoe Weelde vroeger was. Naast archeologische voorwerpen, oude documenten en boeken, kersschatten, kaarten en folkloristische voorwerpen werden vooral de oude foto's en prentbriefkaarten niet vergeeten. Hierbij wordt een brochure uitgegeven waarin naast artikels over archeologie, kerkschiedenis en geschiedenis over de Vrijheid Weelde, bijdragen over bekende personen, het volksleven en de twee wereldoorlogen niet zullen ontbreken.

De werkgroep Weelde,

ZOALS ZE WAREN...
RAVELS: WEELENDE · POPPEL
IN PRENTKARTEN

begehuurder
neolaus poppelus

**POPPET,
IN GOEDE
EN KWAADE
DAGEN ...**

Heemkundekring

Nr. 15
Juni 1986
De Maaslandse

Illustration by J. van der Vlist.

Heemkundige kring van Poppel toonde zijn werk

[illegible]

De boeken "Poppel in Goede en Kwade Dagen" en "Zoals ze waren ... Ravels, Weelde en Poppel in prentkaarten" werden verkocht op de tentoonstelling te Poppel op 8 en 9 september 1979

Heenkundekring Nicolaus Poppelius
RAVELS

Geachte Heer,
Geachte Mevrouw,

Tien verleden jaar de Heenkundekring met Weeldegermis een grote tentoonstelling inrichtte en een boek over Weelde en Ravels, was het sikkens (tot ver buiten de grenzen van Weelde) enarm.

Dit jaar moest ook wat gebeuren. En dat zal!

Op 8 en 9 september zal op het gemeentehuis een historische Poppel-tentoonstelling worden gehouden. Daar zullen ook een prachtige boek over Ravels-Weelde-Poppel en een boek over de geschiedenis van Poppel verschijnen.

Het meeste voortbrengend werk van zijn moestige beleving afwerpen, als u weer eens naar Poppel overkwaant om de tentoonstelling te bezoeken. Bij zullen wij er in ieder geval allemaal mee zijn.

Tot op 8 en 9 september en de groeten vanuit dit prachtige dorp van ons en ... ook van u

De Heenkundekring

Dit jaar moet ook wat gebeuren. En dat zal! Op 8 en 9 september zal op het gemeentehuis een historische Poppet-encensieling worden gehouden. Dan zullen ook een gezellig brood over Ravens-Weid- en Poppet en een boek over de geschiedenis van Poppet verschijnen.

Elet noeste voorberidend werk zou zijn mooste beloning afwerpen, als u west eens naar Toppel overkwam om de tentoonstelling te bezoeken. Bij zullen wij er in ieder geval allemaal mee zijn.

Tot op 8 en 9 september en de groeten vanuit dit prachtige dorp van ons en ... ook van u

De Heemkundekring.

Berichtenblad. Zo gezegd, zo gedaan. Mede gesteund door de uitgever van het Berichtenblad verschenen geregeld stukjes. Die werden ook gretig gelezen door de lokale bevolking. Belangrijk was het feit dat de schrijvers daarmee ervaring opdeden. Meteen vormden deze bijdragen een belangrijke stap in de ontwikkeling van de vereniging. De geschiedenis van de eerste jaren laat zich het best samenvatten in de opeenvolgende boeken van de kring.

Wel en Wee in Weelde

Uit de ervaring ontstond ook het idee om een boekje samen te stellen. Het zou de geschiedenis van Weelde als thema krijgen. Het lag ook voor de hand dat het boekje over Weelde zou gaan, want het clubje auteurs bestond nagenoeg uitsluitend uit (ex)-Weeldenaren. Mies Paulussen, Marcel Gielis, Willem Paulussen, Mon Swaan, Felix Van Baelen, Peter Van Baelen, Jan Van Baelen, Dries Van der Auwera, Josepha Van der Voort, Marc Vermeeren en Laurent Woestenburg zouden voor de teksten zorgen. Niet allen, maar toch de meesten wel slaagden erin een tekst af te leveren. De lancering zou gebeuren in een tentoonstelling van oude werktuigen. Het werd het boekje "**Wel en Wee in Weelde**". Meteen een geslaagde titel, want zo'n alliteratie doet het in de volksmond wel. Het werd een bescheiden boekje. Nu moest dus ook gewerkt worden aan een tentoonstelling. Vermits niemand ter plaatse beschikte over materiaal dat we zouden kunnen tonen werden een aantal voorwerpen en werktuigen geleend. Het gemeentebestuur gaf de toelating om de tentoonstelling in het gemeentehuis van Weelde te houden. En het werd een succes. De hele dag stroomden de toeschouwers toe. De idee van een heemkundebeweging in onze gemeente werd daar geboren. Uiterst belangrijk was nog dat in de kortste keren het boekje uitverkocht was ondanks de povere presentatie. Het netwerk kwam niet uit een professionele zetterij, maar werd aangeleverd

door een typiste die op een gewone elektrische schrijfmachine werkte. Dat vormde geen bezwaar, het boekje werd verkocht en leverde wat winst op zodat we een beetje middelen vergaarden om de beweging door te zetten.

Ondertussen groeide gestaag de nood om aan de groep die tot dan toe bedrijvig was, een vaste vorm te geven, m.a.w. er een vereniging van te maken. Ten huize van Peter Van Baelen werd een vergadering belegd die een bestuur zou samenstellen. De leden ervan kwamen allen uit de club die het lont had aangestoken. Opmerkelijk was dat Toon Van Gool niet wenste mee te doen, wat als spijtig werd ervaren, vermits hij toch echt wel de eerste was geweest om de kiem te leggen van de beweging.

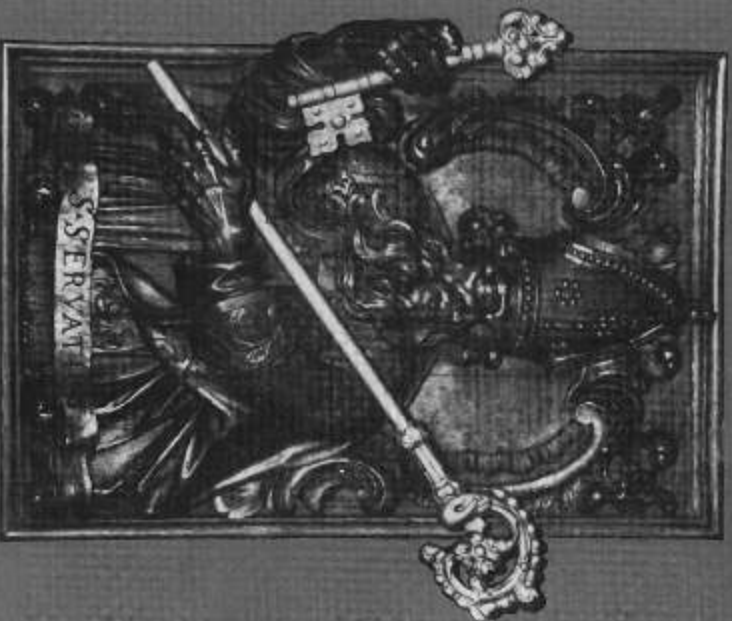
Poppel in Goede en Kwade Dagen

Aangestoken door het succes van het Weeldse boekje kwam men met het idee om ook Poppel zo'n boekje te gunnen. En ook daar zouden we een tentoonstelling houden. Een achttal auteurs schreven 152 bladzijden bijeen. Het boek verscheen in 1979. Het werd al een flink aantal pagina's dikker dan het eerste boekje. Zorgen voor de tekst: Marcel Gielis, Marc Vermeeren, Willem Paulussen, Cyriel Verbeek, Els De Kinderen, Peter Van Baelen, Frans Slegers en Harry De Kok. Het boek over Poppel kreeg de titel "**Poppel in Goede en Kwade Dagen**" mee. Ook deze titel was vlug uitverkocht. Meteen hadden we reeds twee van de drie dorpen op ons palmares staan. Toen begon echter reeds de twijfel door te wegen over de richting die we moesten kiezen: doorgaan met het publiceren van boeken of een tijdschrift lanceren?

Zoals ze Waren...Ravels, Weelde en Poppel in Prentkaarten

Het toeval wilde dat de Europese Uitgeverij uit Zaltbommel de dorpen afschuimde om overal iemand te vinden die bereid zou zijn een

RAVELS IN LIEF EN LEED

HEEMKUNDEKRING NICOLAUS POPPELIUS

Het boek "Ravels in Lief en Leed" werd verkocht tijdens de tentoonstelling te Ravels op 6 en 7 september 1980

HEEMKUNDEKRING
NICOLAUS POPPELIUS
V.Z.W.
RAVELS

Ravels, augustus 1980.

Zeeergaschte Heer,
Zeeergaschte Mevrouw,

Wij hebben het genoegen u uit te nodigen om de geboorte mee te maken van een bijzonder interessant boek over Ravels onder de vestzeggende titel

RAVELS IN LIEF EN LEED

Die geboorte wordt in de aanwezigheid van zoveel mogelijk parlementsleden opgetuigd met wat fraaie woorden en overgoten met een stevig glas wijn.

U zult dan meteen ook de opening beleven van de grote Heemkunde-tentoonstelling in Ravels.

Na een enorm sukses te Weelde en te Poppel, mag zeker Ravels niet in de schaduw gaan zitten.

Komt u dus s.u.b. met al uw belangstelling en sympathie naar dit grootse gebeuren op

ZATERDAG 6 SEPTEMBER
om 14.30 u.

in de
GEMEENTELIJKE SPORTZAAL
(bij de Gemeenteschool)
Kloosterstraat 18
RAVELS

Wij zullen u erg dankbaar zijn voor uw aanwezigheid.

Het Bestuur.

Het bestuur van de Heemkundekring Nicolaas Poppelius heeft het genodigen u een uw achtingen/of -ste of -verdiende uit te nodigen op de persvoorstelling gevolgd door een receptie, die de kring organiseert op vrijdag 24 september 1982 in het Gemeentehuis van Weelde. De persvoorstelling begint stipt om 20 uur.

Het bestuur hoopt, dat u het met uw aanwezigheid zal vereeren en dankt u daarvoor bij voorbaat.

Hæ: cestuur.

Welde,
Jaen en Nu
beendeking neds ppechus

[illegible]

Laurent Westenburg, voorzitter van de werkgroep voor geschiedenis en folklore over

erker van het veldnaam Foppeel-
uitering uit de tiende eeuw.
Bijvols, wesen, blinde, de luttel-
de baren, die de uitroffing
hadten teugloze,
Staan treure, ledig werken
jaerlijks van een leen gepron-
te, in de trefpand, nulteskoen,
en, korteliken, met andere
boechendektriken, met nultes-
vuldinger, dat. Maar himen
in de Wijnz, zoet, zoet wem,
hepelerde gepro ledig onder de
leiding van Mare Vorsteneen,
Witten Paulsen en in Gijel
teboek een die te nultes impen-
Foppeel in goede en boere
dagen, uitgebracht en in 1860
werd de Raanbe luttel, vroet-
niet in lief en land, verlost
leiden. Terziedelers in, in
deze furectie wteren er, in
grachtig 1000, boek, zoet
Wandte en Foppeel, zoet
waren in grachtelike, samen
te stellen den 1000, alman
eendens in 1000 geprezen-
ten.
Het, segt, dat twege boek
in 1860, was, dat publick
voorende. Het sijk, luttel
verden van dertien deelen,
te word, er uitgebrad, in ver-

nigen opgebracht bij maandelings opvoerings- en redactiewerk. Het resultaat ligt er niet om, want nu staat hij wel jaar verheft en thuis met wilde doch over Ravele. Weet de en Poppel.

OVERZICHT

[illegible]

gekocht worden

Verzitter West-Gebiedscomité, de heer J. van der Vliet, heeft de volgende punten aangegeven die van belang zijn voor de werkgroep met internationale, algemeen-menselijke of van een ook heel algemeen karakter zijn geweest. De laatste woorden van de heer van der Vliet zijn: "De werkgroep moet niet alleen maar de problemen meten en ze aflezen, maar moet ze ook oplossen".

tuale in werkdagheid hebben

Dus, mijn werk zal de eerste drie maanden van mijn dienstverband aan de samenleving onder de benoemen van de drie deelgemeenten daarbij betrekken en benutten worden. Door de eerste belangstelling van de bewoners wordt nog meer over Westde. wordt nog meer informatie uit de leefomgeving van de bewoners van de drie gemeenten in het leven van de bewoners.

Deonism met een vrijwel

een gewest. Dat kan dus een heel groot gebied met kinderen kenmerken, maar dat is niet het enige praktische werk, en het moet niet te groot zijn. Met een idee om voort te zetten. Het belangrijkste opende de burgemeester de discussie met de leden van de raadscommissie. Het was duidelijk dat de leden van de raadscommissie de bestaande situatie, die de bezwaren van de burgers met betrekking tot de veiligheid van de kinderen met zich meebracht, niet wilde aanpakken. Het was duidelijk dat de leden van de raadscommissie de bestaande situatie, die de bezwaren van de burgers met betrekking tot de veiligheid van de kinderen met zich meebracht, niet wilde aanpakken. Het was duidelijk dat de leden van de raadscommissie de bestaande situatie, die de bezwaren van de burgers met betrekking tot de veiligheid van de kinderen met zich meebracht, niet wilde aanpakken.

prentenboekje over zijn/haar dorp, gemeente of stad samen te stellen. Zo'n boekje zou uitsluitend oude foto's en prentkaarten bevatten met bij elke prentkaart een gepaste verklarende tekst. Ook bij mij kwamen ze aankloppen. Het idee werd besproken in het bestuur. Daar was een antwoord vlog gegeven, want wij zouden zo'n boekje zelf even goed kunnen uitgeven. En het boekje kwam er onder de titel "**Zoals ze Waren...Ravels, Weelde en Poppel in Prentkaarten**". Het bevatte 40 prentkaarten over Ravels, 40 over Weelde en 39 over Poppel. Het werd ook gelanceerd tijdens de tentoonstelling te Poppel, dus samen met het boek over Poppel. Resultaat: zonder problemen vlog uitverkocht.

Ravels in Lief en Leed

Onmiddels stevenden wij af naar 1980 en volgens sommigen werd het de hoogste tijd om een boek over Ravels uit te geven. Nu was er wel een groeiend probleemje: De heemkundekring kreeg weliswaar een flinke aangroei, maar die kwam hoofdzakelijk van Weelde en Poppel. Bovendien was van de drie dorpen juist Ravels het dorp waarover het minste onderzoek was gedaan. Toch slaagden we erin een redactie te vormen om Ravels in een boek te vereeuwigen. Vornnden de redactie: Rik Van Tigchelt, Marc Vermeeren, Willem Paulussen, Cyriel Verbeek, Els De Kinderen, Peter Van Baelen, Toon Van Gool, Fons Van Asten, Adriaan Van Gils, Jan Van Dooren, Mon Swaan en Laurent Woestenburg. Hun verhaal kreeg de titel "**Ravels in Lief en Leed**". Het boek werd kant en klaar afgewerkt en uitgegeven in 1980. Dit boek verscheen in een harde koft, was ruimschoots geïllustreerd en gezet en gedrukt in een professionele stijl.

Weelde Toen en Nu

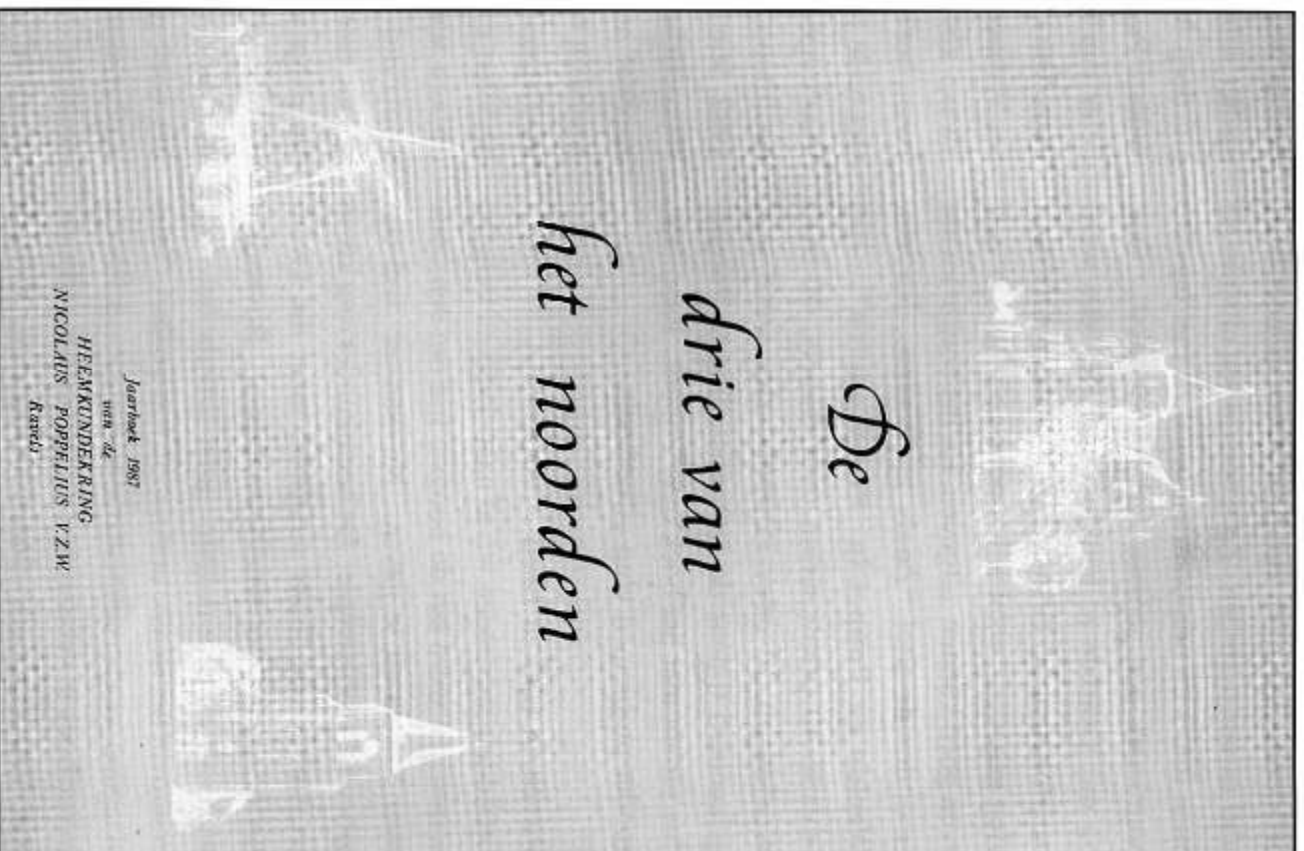
Telkens er een nieuw boek op stapel werd gezet dachten de schrijfstuge heemvrienden al aan een volgend boek. Dat was ook nu weer het geval. Die van Weelde vonden dat ze het met Wel en

Wee in Weelde niet konden stellen en drongen aan op het schrijven van een volwaardig boek over hun dorp. Marc Vermeeren, Laurent Woestenburg, Willem Paulussen, Cyriel Verbeek, Louis Schats, Peter Van Baelen, Jan Van Eijck, Jos Verhoeven, Felix Van Baelen, Toon Van Gool, Karel Mertens, Jos Verhaeren, Walter Luyts, Frans Caymax, Mon Swaan zouden het boek vol schrijven. Uit hun pen kwam het boek "**Weelde Toen en Nu**" tot stand. Het telde niet minder dan 654 pagina's en werd fraai uitgegeven in 1982. Dit betekende wel de hoofdmoot van het werk van de kring in 1980 tot 1982. Niettegenstaande de omvang van het boek verkocht het als krentenbroodjes. De vraag er naar overtrof het gedrukte aantal boeken aanzienlijk. Eigenlijk besefte het publiek dat dit een degelijke monografie van Weelde was. Daarom werd besloten er een herdruk van te maken. Ook die oplage was te voorzichtig gepland, want de voorraad was ontoereikend om alle geïnteresseerden zijn/haar exemplaar te bezorgen. Na enige aarzeling besloot het bestuur nog een bijdruk te laten maken. Een ongelukkig toeval maakte dit echter onmogelijk. De drukker van het boek ging failliet. Nu zouden wij de films proberen te ontfenen en het boek elders te laten drukken. Jammer genoeg waren die films nergens meer te vinden. Maar de telefoontjes van kooplustige Weeldenaren bleven nog jaren nadien binnenlopen. Helas, zonder resultaat.

De Drie van het Noorden

Het succes van Weelde Toen en Nu leidde ertoe, dat in de lade der verwachtingen een gelijkaardige monografie over Poppel lag. Die idee bleef een hele tijd doorsudderen. Maar tegelijkertijd begonnen de eerste gedachten weer te gaan naar een tijdschrift. Aangewakkerd door het verschijnen van jaarboeken in sommige kringen werd ook dit alternatief gekoesterd. Het bestuur besefte wel, dat het uitgeven van jaarboeken een zware druk zou leggen op hen die ze zouden moeten samenstellen. Immers, hoe zou je elk jaar

**Het boek "De Drie van het
Noorden"**

Geachte Mevrouw,
Geachte Heer,

De heemkundekring NICOLAUS POPPELIUS uit Ravels heeft het
genoegen u uit te nodigen op de voorstelling van zijn nieuwe boek
DE DRIE VAN HET NOORDEN.

Deze voorstelling heeft plaats in de Raadzaal van het Gemeentehuis te
Weelde op vrijdag 19 juni 1987 om 20 u.

Bij die gelegenheid zal aan de aanwezigen een receptie
worden aangeboden.

Het bestuur zal uw aanwezigheid erg op prijs stellen.

Bestrijt van Nazarethlaan 2
2391 Ravels (Poppel)

Het bestuur van de heemkundekring
NICOLAUS POPPELIUS

zo'n boek kunnen blijven vol schrijven. Die vrees deed ons afzien van zulke onderneming. In die jaren werden toch nog teksten geproduceerd om een boek dat als jaarboek zou kunnen worden beschouwd uit te geven. Dat gebeurde ook onder de titel "**De Drie van het Noorden**". Het formaat van dat boek bleek niet voldoende aan te slaan. Het verscheen in 1987 en het zou meteen het laatste boek zijn dat de kring uitgaat.

De Drie Goddelijke Deugden

Wat de publicaties betreft kwamen er enkele stille jaren aan. Wat niet betekent dat er niet gewerkt werd. Onderhuids groeide het verlangen om toch een tijdschrift uit te geven. En dat kwam er met "**De Drie Goddelijke Deugden**". We hadden ons ledenaantal systematisch zien groeien en we kregen voldoende teksten binnen om een tijdschrift van vier afleveringen van 32 blz. te starten en verder in stand te houden. Het eerste nummer verscheen in september 1996. De redactie van het tijdschrift kan zich verheugen over het ruime aanbod aan teksten, zodat het verschijnen ervan tot nog toe niet in het gedrang kwam. Integendeel, wij zijn al verplicht geweest om in de plaats van afleveringen van 32 pagina's er van 64 bladzijden te laten verschijnen. De inhoud van De Drie Goddelijke Deugden is minder gericht op actualiteiten dan wel op lopende lectuur. Dat is een kwestie van opvatting. Wij hebben er altijd wel naar gestreefd een keurige presentatie ten beste te geven. Tenslotte moeten we nog maar eens herhalen dat het bestuur nog geregeld een oproep doet om bezitters of schrijvers van heemkundegerichte teksten aan te zetten om die in te zenden.

De organisatie van de kring

Een kring moet natuurlijk meer doen dan uitgeven. Er zijn immers ook de organisatie zelf, de uitbouw van de diverse documentaafdelingen, en later ook de inrichting van een museum. Bovendien is er permanent de niet te onderschatten dienst aan

het publiek. Aanvankelijk werkte de kring als een feitelijke vereniging. De aandacht ging sterk uit naar de uitbouw van een solide en werkzame organisatie. Daarom werd uitgekeken naar het uitbouwen van een VZW. Op 20 september 1979 verscheen dan ook in het Staatsblad de oprichting van een "Vereniging zonder winstoogmerk". De stichtende leden waren: Laurent Woestenburger, Marcel Gielis, Willem Paulussen, Dries Van der Auwera, Peter Van Baelen, Josepha Van der Voort, Adriaan Van Gils, Jan Dries, Mies Paulussen, Frans Paulussen, Cyriel Verbeek, Ludo Waegemans, Marc Vermeeren en René Verheyen. De statuten liepen toen al vooruit op de toemallige situatie. Het doel werd omschreven als volgt:

- Het navorsen van het verleden en het heden van de gemeente;
 - Het bewaren en in stand houden van landschappen met de specifieke fauna en flora;
 - Het bewaren en in stand houden van gebouwen en monumenten en de classificatie en restauratie ervan mogelijk maken;
 - Het bewaren en verzamelen van alle materialen en documenten nodig voor deze studie;
 - Het tentoonstellen van verzamelde voorwerpen.
- De statuten zijn ingevolge de nieuwe wetgeving op de VZW's in november 2005 herschreven. Maar dat verandert niets aan de algemene doelstellingen van de kring. Alleen de in te zetten middelen ondergaan wel eens aanpassingen en wijzigingen. De werking van de kring zal in de toekomst hopelijk nog sterker vanuit de werkgroepen georganiseerd worden. Het is ook van het grootste belang steeds zo rechtstreeks mogelijk naar de mensen toe te werken, zowel ondersteunend als informierend. Wat de informatieve aanpak betreft moeten wij verwijzen naar onze bijzonder omvangrijke website die de bewondering van menige

externe heemkundige erg positieve commentaren heeft ontlokt. Natuurlijk dragen onze lezingen en contacten met de pers in grote mate bij tot die informatievoorziening.

HET MUSEUM

Het is duidelijk dat het geregelde contact met erfgoed prikkelend werkt bij de heemkundige. De lust tot verzamelen slaat bij de meesten al vlug toe. Als hij een gemotiveerde en rasechte verenigingsmens is, dan overwint hij zichzelf en zal hij de weg zoeken om anderen te laten meegenieten van zijn vondsten. Hij zal derhalve verzamelen voor de gemeenschap. Hij zal dus vlug gencigd zijn naar een museum of tentoonstellingsruimte te streven.

Het ontstaan

Zo is het ook bij ons gegaan. Mensen hadden leuke voorwerpen en begonnen die toe te vertrouwen aan de heemkundekring. Dat vereiste natuurlijk een gebouw. Het idee van een eigen museum ontwikkelde zich in de negentiger jaren van vorige eeuw. Het toenmalige schepencollege dacht hardop mee om een geschikte ruimte te vinden. De molen 'Arbeid Adelt' leek een zeer geschikte plaats te zijn, maar die moest eerst gekocht en gerestaureerd worden. En zo geschiedde. De heemkundekring zou in het achterliggend magazijn zijn intrek kunnen nemen. De ruimte werd presenteerbaar gemaakt en een grootscheepse actie bij de bevolking werd op touw gezet. Bedoeling was de mensen ervan te overtuigen dat erfgoedstukken het best thuis horen in een museum. De operatie slaagde. Er kwam een vloed van oude stukken binnen. Natuurlijk waren ze niet alle belangrijk en kregen we al ras van bepaalde voorwerpen twee, drie exemplaren. Besloten werd identificatiekaartjes te maken bij alle voorwerpen en er zelfs de naam van de schenker bij te vermelden. Dat systeem hebben

wij wel een paar jaren kunnen aanhouden maar moesten wij op de duur toch opgeven, ook al omdat sommigen niet wilden dat hun naam vermeld werd. Het museum werd in september 1995 officieel geopend.

Een opmerking die tussendoor wel eens gehoord werd is, dat na verloop van tijd in elke gemeente een museum zou komen staan met dezelfde inhoud. Daarom werd al vlug besloten met andere musca af te spreken het accent te leggen op een bepaald thema. Ons thema zou dan worden 'Grens, douane en smokkelen'. Toch beseften wij dat ons museum een grotere draagwijdte moest krijgen. Er zou samenwerking met het onderwijs en met de andere verenigingen van de gemeente moeten zijn. Ook daarvoor werden pogingen ondernomen. Dat heeft niet altijd het verhoopte succes opgeleverd. De verenigingen kwamen er wel op af, maar de scholen mochten wij slechts in beperkte mate zien meewerken.

Grotere ruimte nodig

Onze kring zou met werkgroepen gaan werken. De volgende groepen gingen aan de slag: Bibliotheek en Archief, Genealogie, Museum, Redactie Tijdschrift en Website. Behalve wat er voor het museum binnenkwam leverde het bestaan van de **Werkgroep Bibliotheek en Archief** erg veel materiaal op: overlijdensberichten, gedachtenisprenities, teksten over de drie dorpen, parochiebladen, fotomateriaal, enz. Bovendien namen wij in bewaring het geïnventariseerde archief van de kerk van Poppel en hebben wij een belangrijk archief van de kerken van Weelde zelf geïnventariseerd en mooi geschikt. Daaruit zagen wij een belangrijk genealogisch documentatiecentrum groeien. Dat werd aangevuld met het digitaliseren van de gemeentelijke registers en kerkelijke doopsel-, huwelijks- en overlijdensregisters. Anderzijds nam het aantal tentoon te stellen voorwerpen aanzienlijk toe, zodat gewoekerd moest worden met de expositieruimte. Het gevolg was

Ravels, 23 augustus 1995

Het bestuur van de HEEMKUNDEKRING NICOLAUS POPPELIUS van Ravels-Weelde-Poppel heeft het genoegen u uit te nodigen op de plechtige opening van het heemkundig museum in de molen "Arbeid Adelt", Torenstraat te Weelde.

Deze gebeurtenis zal plaatshebben op zaterdag 16 september 1995 om 14 uur.

Na afloop van de plechtigheid kunnen de aanwezigen uitgebreid kennismaken met het museum zelf. Bestuursleden en leden van de kring zullen alle gewenste toelichtingen verschaffen.

Het bestuur zal uw aanwezigheid zeer op prijs stellen.

**Zaterdag 16 september 1995
in de molen te Weelde**

PROGRAMMA

OPENING MUSEUM

door de heemkundekring
NICOLAUS POPPELIUS
van de gemeente Ravels

PROGRAMMA

1. Welkomstwoord door de voorzitter van de heemkundekring
2. Optreden van de Roodkapjes
 - Twee volksdansen
3. Optreden van de dansgroep van KVLV van Weelde

WUIVENDE PALMEN

- Feestvreugde
- Driemanshutser
- De vleegerd
- Spanish waltz
- Land van melk en honing
- Erwtjes plukken
- De Rijnlandse

VIRGINIA REEL

4. Toespraak door burgemeester Jozef Segers
5. Optreden van de KGB-dansgroep uit Poppel
 - In de stille Kempen
 - Fluisterwals
 - Philip Lide
 - Marching Pretoria
5. Optreden van de fanfare Sint-Nicolauskring van Weelde
 - Een gemengd concertprogramma
6. Toespraak door Laurent Woestenburg, voorzitter van de heemkundekring
7. Optreden van het koor Razanko uit Ravels
 - Jan de mulder
 - Sanctam
 - Des winters als het regent
 - Schoon is de heide
 - De lindeboom

8. Feestmuziek door de blaaskapel bij een hapje en een drankje

Ondertussen en daarna is er gelegenheid voor uitgebreide kennismaking met het museum.

SPONSORS

De realisatie van het museum was onmogelijk geweest als onze kring niet de financiële steun had mogen genieten van talrijke sponsors. De kosten konden immers onmogelijk met eigen middelen betaald worden. Omdat de kosen in de toekomst blijven komen, werd besloten om het geschonken geld in een apart museumfonds onder te brengen. Het laat ons toe om steeds aan de verbetering te blijven werken.

Wij danken de sponsors dan ook van harte voor hun sympathieke steun.

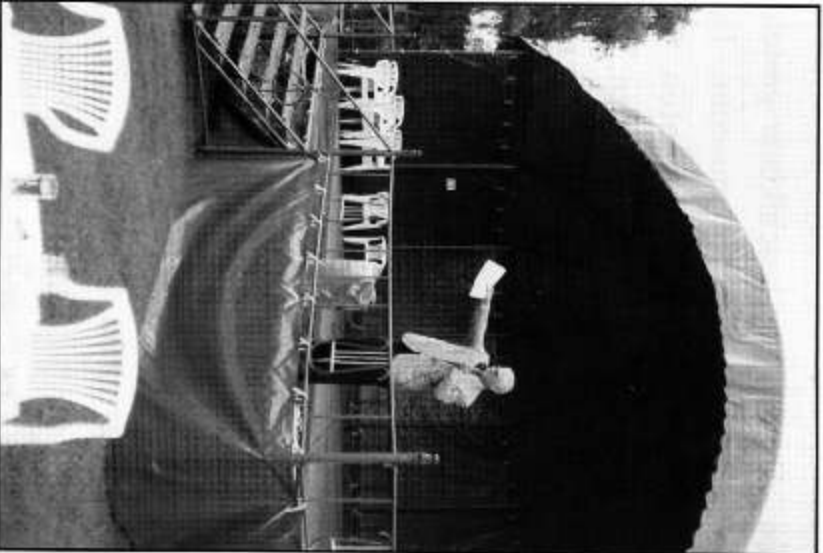
Onderhavige lijst is slechts voorlopig. Hij geeft de stand weer op het ogenblik dat dit programma in druk is gegaan. Hun namen zullen samen met die van nagekomen schenkers in het museum opgehangen worden.

HOOFDSPONSORS

- Andries L., tandarts, Poppel
- Bankunie, Ravels-Weelde-Poppel
- Bols L., veevoeders, Weelde
- Cera Bank, Weelde
- Dovre N.V., kachelfabriek, Weelde
- Klaasen & Co, kippenslachterij, mengvoeders, broeierij, kwekerij, Ravels
- Kredietbank, Ravels-Weelde-Poppel
- Moonen G., mengvoeders, Poppel
- Segers F., notaris, Weelde
- Van Baelen J., dokter, Weelde
- Van de Pol BVBA, internationaal vervoer, Weelde
- Verberk M., stalleninrichting VSI, Poppel
- Vloemans P., Grafic's drukkerij, Weelde
- Willems Fr., bouwonderneming, Weelde

SPONSORS

- Adriaensens B., dokter, Poppel
- Dijen A., bakkerij, Ravels-Weelde
- Jansens P., restaurant De Heide, Weelde
- Jochems M., verzekeringen, Poppel
- Luijten, adviesbureau, Poppel
- Moonen R., kapsalon Anemoon, Poppel
- Moyaert H., dokter, Poppel
- Van Gils A., keukens, Weelde
- Verhoeven-Van Hees, huis Rina, Poppel

De foto's op de bladzijden 133 t/m 139 werden genomen tijdens de opening van het Heemkundemuseum in de molen "Arbeid Adelt" te Weelde op 16 september 1995

onontkoombaar: het werd een onoverzichtelijke massa. Daarom ontstond al vroeg de behoefte om een andere locatie te vinden. Daar zou dan een strenger uitgesorteerde selectie tentoongesteld worden. De nadruk zou gaan liggen op het verhaal dat elk voorwerp in zich omsluit. Dat verhaal moest het belang van het voorwerp op maatschappelijk gebied in zich dragen. Wat uitgesteld wordt moet de bezoeker een antwoord verschaffen op vragen die hij (zich) stelt. Met het oog op deze doelstellingen werd de zoektocht naar een gepast gebouw ingezet.

Een hoeve bij de molen

Het eerste idee dat naar voren kwam was het bouwen van een museum bij de molen. Het Schepencollege dacht bewust mee in die richting. Een ploeg vrijwilligers van onze kring ging aan de slag om oud bouw materiaal te verzamelen. Daartoe braken zij in Alphen een schuur af om de stenen, pannen en de gebinten te kunnen recupereren. Hetzelfde gebeurde met een stal en een gedeelte van een schuur te Poppel. Tevens viel ons oog op een zeer oude, **vervallen boerderij** in de Beekseweg te Poppel.

Ze werd gefotografeerd en er werd tekenwerk verricht met de bedoeling ze te kunnen nabouwen bij de molen. Maar, er moest ook nog een andere meander genomen worden. En die liep langs de Dienst Monumenten en Landschappen van Antwerpen. Behalve het feit dat de eigenares niet bereid bleek het huis te laten afbreken liep het idee van een bouwwerk bij de molen ook vast op de Dienst Monumenten en Landschappen.

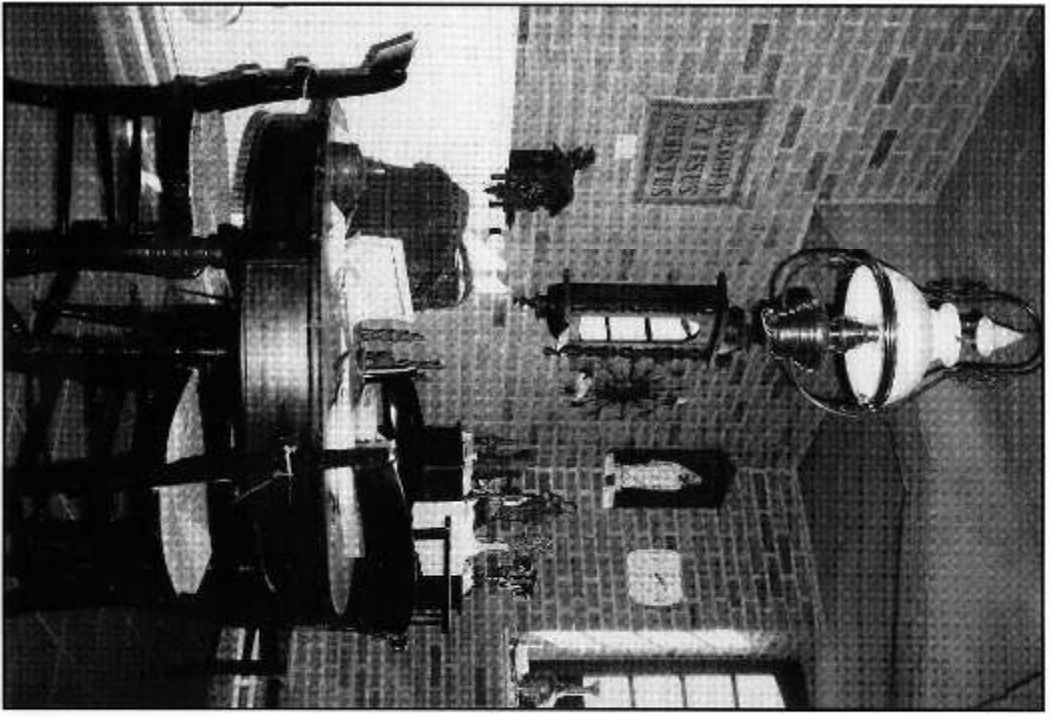
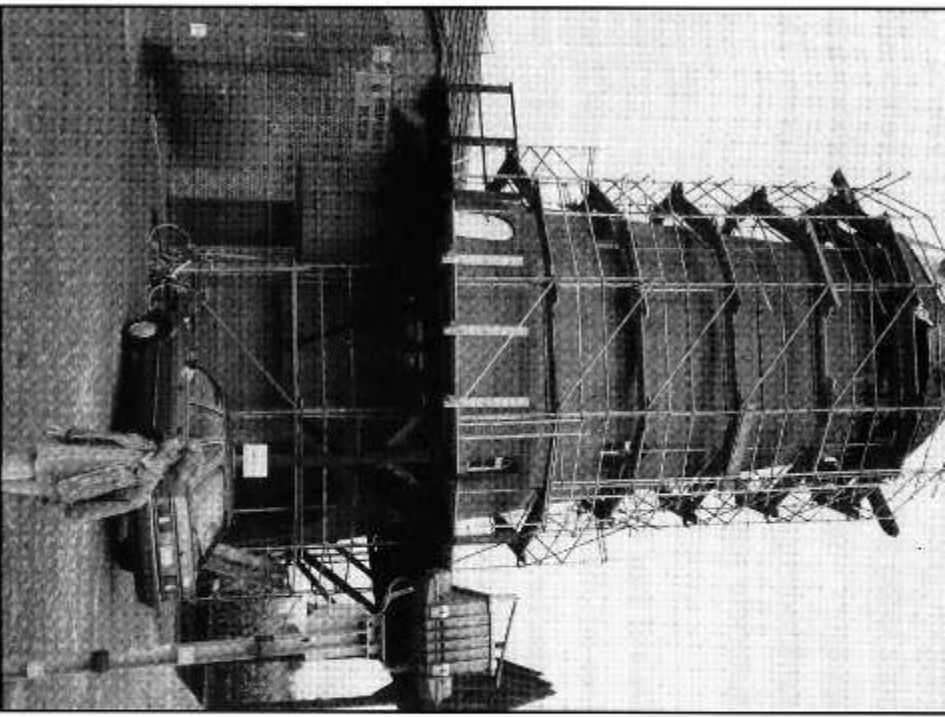
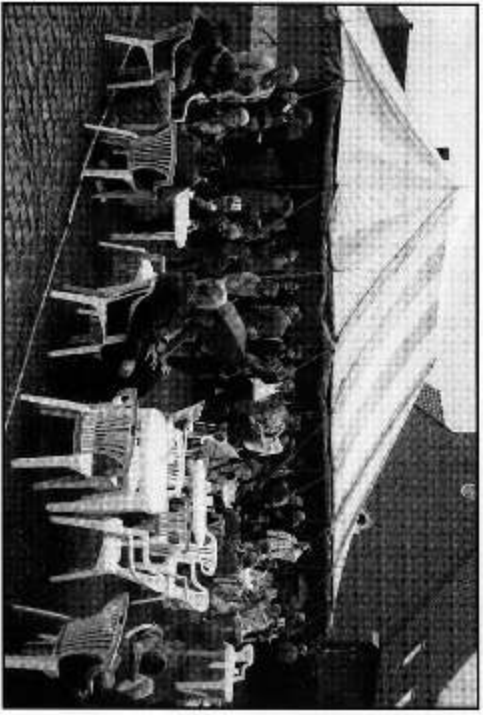
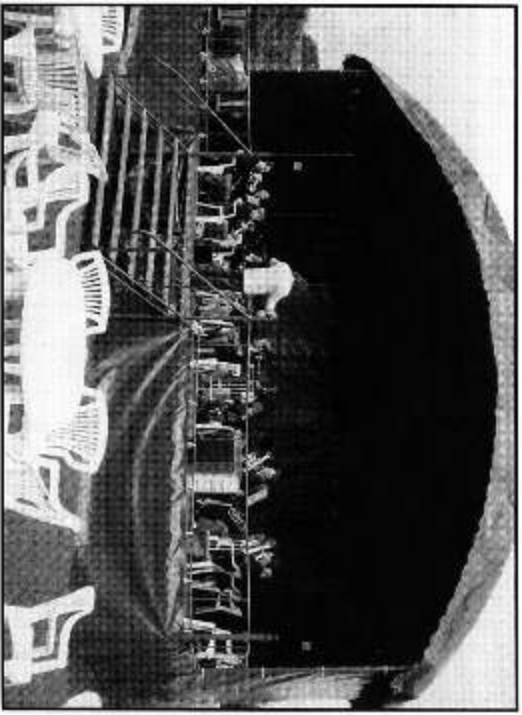
En hiermee ving een jarenlange discussie- en correspondentiegeschiedenis aan. De ontplooiing ervan was definitief negatief: er mocht bij de molen niet gebouwd worden! Zelf een museum bouwen leek voor onze kring niet weggelegd.

Een huis met bijgebouwen op de rand van de beschermde site te Weelde

De volgende fase in onze zoektocht situeerde zich eveneens in Weelde, in het huis-Dickens (Hoogeind zegt men te Weelde). Dankzij de medewerking van het gemeentebestuur lag hier een nieuwe mogelijkheid. Het betrof een huis met woonruimte, herberg en winkelruimte plus als annex een smidse. De gemeente kocht het geheel inclusief de woning ernaast aan met de bedoeling naast de smidse het OCMW nieuwe kantoren te laten bouwen. De rest zou beschikbaar gesteld worden voor het inrichten van een museum. De hele geschiedenis met Monumenten en Landschappen werd opnieuw opgenomen. Er mocht alleen maar geresatureerd worden en niet afgebroken noch heropgebouwd worden. Het gebouw zelf verkeerde in zeer slechte staat. Zo'n restauratie leverde de gemeente een erg tegenvallend kostenplaatje op. Het gebouw was immers doornat en diende tot op de laatste steen aangepakt te worden. Gevolg: de gemeente was wel kandidaat-koper van het geheel, maar kon het restauratiegeld niet opbrengen. We bleven dus weer op onze honger zitten.

Het gemeentehuis van Poppel

En toen kwam de redding. Te Poppel stond een prachtig gemeentehuis. Dat was in gebruik door het OCMW. Na de aankoop van het huis en de grond van Dickens besloot het OCMW naar die site te verhuizen en zelf een geheel nieuw gebouw op te trekken. Het gemeentebestuur was zo vriendelijk ons het gemeentehuis aan te bieden. Dit gebouw was aan de buitenkant geresatureerd en oogde omwille van zijn renaissanceachtige stijl prachtig om er een museum in te organiseren. In samenwerking met de gemeente werd in grote lijnen geopteerd om er de zolder inbegrepen behalve de gelijkvloerse verdieping ook nog twee hoogteverdiepingen om te bouwen tot museum. De opzet van het bestuur was duidelijk maar wel een greep hoger dan wat het eerst dacht te

realiseren. Er moesten twee onontbeerlijke stappen gezet worden: vrijwilligers vinden bij onze leden om de grote klus te klaren en voldoende sponsors vinden om de hele interne verbouwing, aankleding en meubilair te financieren. De materiële realisatie kon beginnen.

De rol van het museum

Het inrichten van een heemkundig museum is het logische gevolg van de zoekende en interpreterende heemkunde. Het is zonder meer logisch dat wie een artefact uit de prehistorie vindt, het niet alleen wil verklaren, plaatsen in de tijd, situeren in de cultuur van de bevolking waar het gevonden werd enz, maar het ook graag zal willen tonen. De vraag naar een expositieruimte komt er dan al vlug aan.

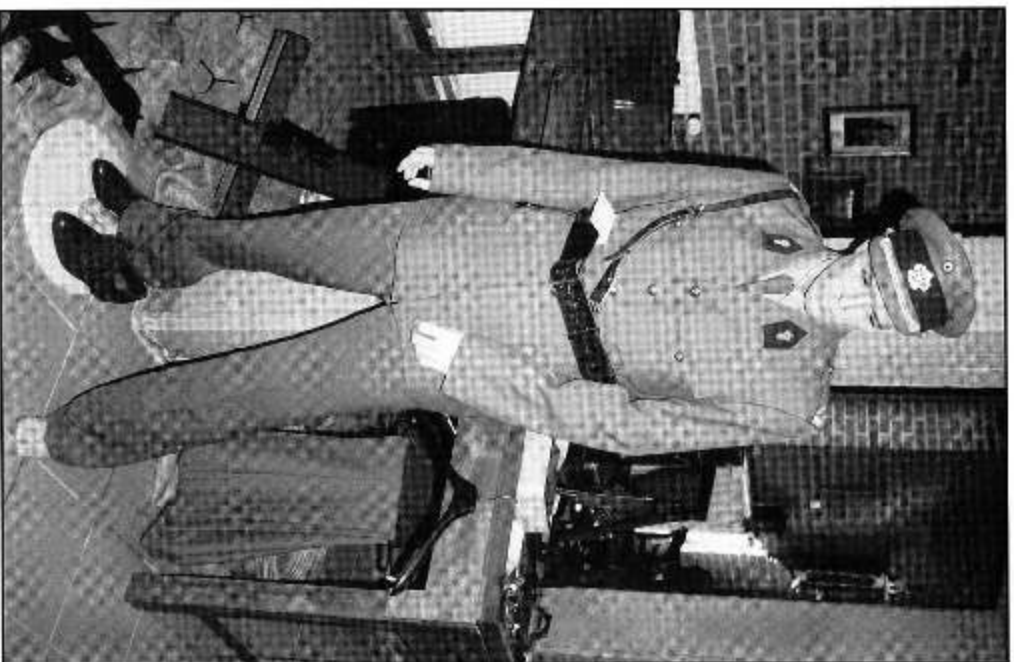
Het liefst wil een heemkundige ook werken in zo'n ruimte. En het wordt naar het publiek toe, vooral de plaatselijke gemeenschap, als een

nodzakelijke schakel in het heemkundig proces gevoeld.

De rol van een heemkundige is veelvoudig: zoeken, identificeren, verklaren, restaureren, opvoetsen, conserveren. Daarbij sluit zijn/haar pedagogische opdracht naar dat publiek aan. Het meest geschikte medium is dan uiteraard het museum. De functie van het heemkundig museum is zeer verscheiden. Het heeft een maatschappelijke functie, want het verleden sluit in zich de verklaring van het heden. Er kunnen soms boekdelen geschreven worden over door onze voorouders gebruikte levensbelangrijke instrumenten en gebruiksvoorwerpen. Het museum heeft dus die belangrijke pedagogische functie, zowel voor het volwassen publiek als voor de schoolgaande jeugd.

In een heemkundig museum horen behalve voorwerpen ook immateriële erfgoedproducten thuis. Zo wordt het ook een stuk archiefinstelling.

1. Voorbereidende gesprekken

Vanaf de opening van het heemkundemuseum in de molen "Arbeid Adel" te Weelde werd al vlug duidelijk dat dit niet "de" oplossing was. Door de bevolking van groot Ravels werden heel wat voorwerpen geschonken. Heel mooi maar... al die zaken bewaren werd steeds een groter probleem. Alles tentoonstellen was onmogelijk en anderzijds was dit ook niet wenselijk.

Op de vergadering van de Raad van Bestuur van 28 oktober 2003 kwam het voorstel van de gemeente Ravels om het oud-gemeentehuis van Poppel ter beschikking te stellen als nieuwe locatie voor het heemkundemuseum. Er werd over nagedacht, voor- en nadelen werden afgewogen. Enkele bestuursleden gingen samen met schepenen Coppens en Van Gils een kijkje nemen ter plaatse. Hun conclusie was: een mooi gebouw met heel wat mogelijkheden. Op de vergadering van de Raad van Bestuur van 12 mei 2004 kregen wij de beslissing van de gemeenteraad dat de heemkundekring zou kunnen beschikken over twee locaties: enerzijds het bijgebouw van de molen te Weelde voor opslag van voorwerpen in bewaring, archief en bibliotheek en anderzijds het oud-gemeentehuis te Poppel uitsluitend voor museum.

2. Overleg met het Gemeentebestuur

Aangezien het oud-gemeentehuis van Poppel behoort tot het gemeentelijk patrimonium werden tussen het gemeentebestuur en de heemkundekring afspraken gemaakt over wat voor rekening was van de gemeente Ravels en wat voor de heemkundekring. Het ging in eerste instantie over: veiligheid, brand- en diefstalalarm, en verbouwings- of verbeteringswerken. Hier zou de gemeente logistieke steun verlenen. De uitvoering van de werkzaamheden was voor de heemkundekring, met uitzondering van gespecialiseerde werken. In tweede instantie werd de inboedel bekeken. De prachtige eiken tafel in Mechelse stijl, waaromd de Poppelse

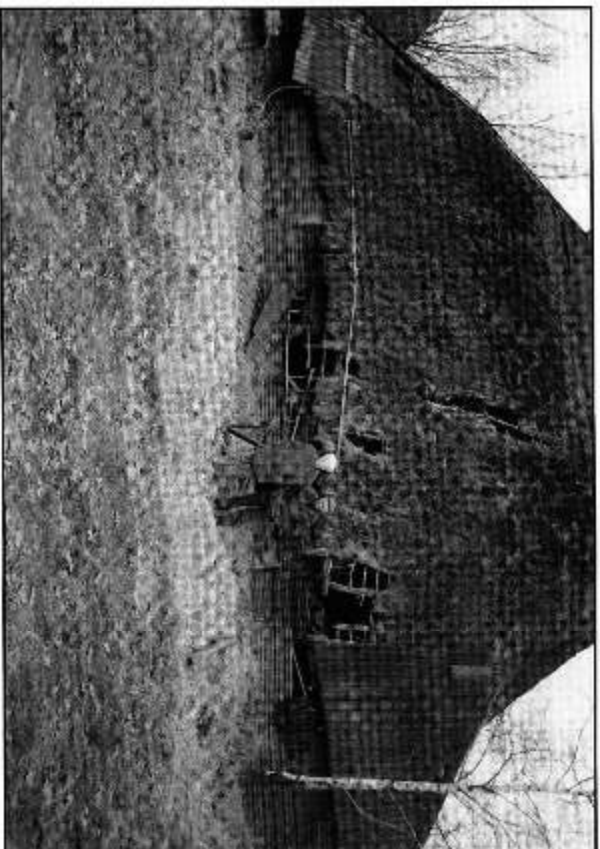
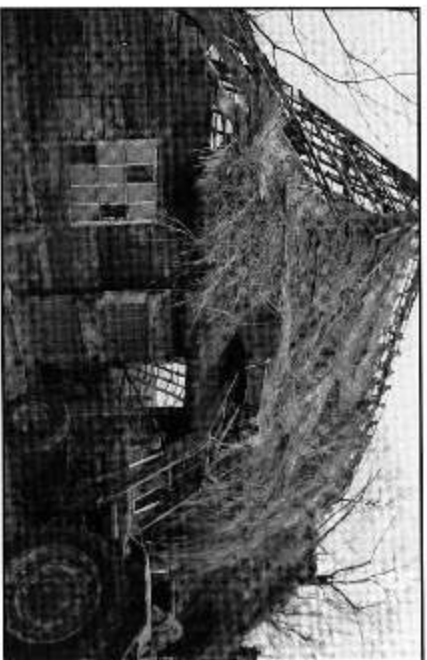
Heemkundekring. De negen bijhorende stoelen blijven als een geheel behouden bij de tafel. Prachtige stoelen! Hoeveel jonge paartjes namen er plaats in deze mooie stoelen, met hoge leuning, om hun geluk te bezegelen met een huwelijksakte! Wij zijn ervan overtuigd dat velen nostalgisch terugdenken aan deze mooie momenten, en nog wel eens in diezelfde zetel willen zitten.

De oude, eiken Mechelse kast die pronkte in de raadszaal blijft ook in haar vertrouwde huis als getuige van een rijk Poppels verleden. Twee schilderijen van Coloma Swaan, die Poppelse boerderijen voorstellen blijven eveneens ter beschikking van de Heemkundekring. Heel speciaal en mooi is de wetgeving van 1855 tot 1968 die door de gemeente werd nagelaten in haar gemeentehuis. De fusiegemeente Ravels had deze wetgeving in drievoud en liet ze daarom ter beschikking van de heemkundekring. We zullen ze goed bewaren en op een mooie plaats. Het kruisbeeld dat toen nog in openbare gebouwen mocht hangen geven wij zijn ereplaats terug. Enkele opbergkasten verhuisden naar de molen, de rest werd opgehaald door de gemeente die er een andere bestemming aan gaf.

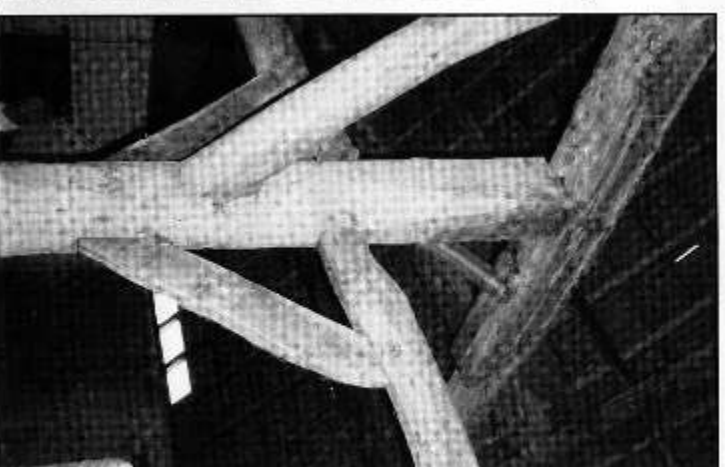
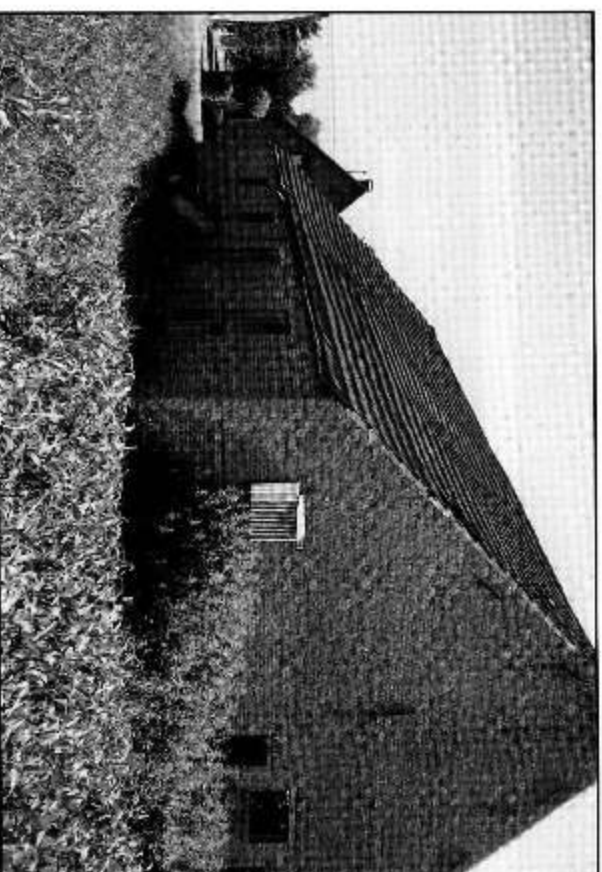
Het probleem van de brandveiligheid werd besproken met de brandweercommandant. Op zijn advies werd een brandtrap geïnstalleerd. Verschillende modellen en mogelijkheden werden bekeken, uiteraard speelde hier het esthetische en de prijs ook een grote rol. Na heel wat heen en weer gepraat werd beslist tot de plaatsing aan de zijde van de kiosk. Hier zou het uitzicht van het gebouw het minst geschaad worden. De inkomdeuren moesten voorzien worden van een portaalje voor de veiligheid omdat de deuren naar binnen draaien. Noodverlichting en pictogrammen voor nooduitgangen zijn voorzien op de drie niveaus van het museum.

3. Vrijwilligerswerk

Nu we stilaan zicht kregen op de werkzaamheden werd onder de leden een oproep gedaan om als vrijwilliger te komen werken op "onzen niveau". De respons op onze oproep was een succes. Heel wat deskundigheid en ervaring werd

De schuur te Alphen (boven) en de schuur van de familie Hendricks in de Mierdsedijk te Poppel (onder) werden door de leden van de Werkgroep Museum afgebroken met de bedoeling de bouwmaterialen te recuperen voor de bouw van het nieuw Heemkundemuseum aan de molen "Arbeid Adelt" te Weelde

**Werk aan de winkel! Binnenzicht oud-ge-
meentehuis Poppel voor de verbouwings-
werken**

handigen een ware steun want zonder die steunpilaren zouden wij het niet verschoopen. Het was immers een hele onderneming om van dit gebouw van 1905 een aantrekkelijk en modern museum te maken. Het moest een zeer mooie en verantwoorde tentoonstellingsruimte worden in een gebouw dat duidelijk voor andere doeleinden was gemaakt. Al vlug konden wij enkele werkgroepen samenstellen: afbraakwerkers, elektriciteitswerkers, schilders en dan waren er nog een paar die echt all round zijn. In de vergadering van de Raad van Bestuur op 6 oktober 2004 werd beslist een binnenhuisarchitect onder de arm te nemen. In de pas afgestudeerde binnenhuisarchitecte Liesbet Paulussen, dochter van Erik en ons actief lid Kris Van Gils, vonden wij een enthousiaste vrijwilligster om de werken te begeleiden. Wij kregen een actief en aangenaam team waar we trots op zijn. Wij waren klaar voor een grootse onderneming.

4. Werkzaamheden

Onze architecte tekende plans voor de drie niveaus van het gebouw. Muurtjes in plaasterplaat of ander licht materiaal dienden gesloopt, sommige deuropeningen gedicht. Bezetsel dat door vroeger vocht afbrokkelde diende verwijderd. De gordijnen en gordijnhouders dienden eveneens te worden weggenomen. Liesbet tekende plans voor de tentoonstellingskasten. Op elke locatie een grote centrale tentoonstellingskast. Aan de wanden voorzag zij glazen boxen. Op het eerste verdiep een groot boekenschab voor de wetgeving, die het grootste deel van de eerste verdieping omkaderd. Een groot plan voor het plaatsen van de lichtpunten, allemaal spots, om de tentoongestelde voorwerpen in de kijker te zetten. Kleuren voor de schilderwerken werden door haar voorgesteld en waar nodig werd brandvertragende verf gebruikt. Bedrijven werden aangesproken om werken uit te voeren. Frako NV uit Weelde zou instaan voor het maken van de boekenschabben, een paar kleinere meubeltjes en de grote centrale tentoonstellingskasten.

Het glaswerk, en dat omvatte een hele opdracht, zou uitgevoerd worden door glasbedrijf Van Heertum-Leyssen BVBA uit Turnhout. De Gordijnschuur uit Poppel werd aangesproken voor

het maken en plaatsen van brandwerende gordijnen.

De verzameling boeken in 425 delen met de wetgeving voor de Gemeente vanaf 1855 tot 1968 die de Gemeente door de fusie in drievoud bezat was in Poppel gebleven en werd aan de Heemkundekring afgestaan. Zij heeft in ons museum dan ook een speciale plaats gekregen. Bij het begin van de werken werden alle boeken bewaard in bakken van de groenteveiling die ons daarvoor speciaal werden bezorgd door Antoon Mulders-Van de Pol te Poppel en waarin die ruim anderhalf jaar zijn bewaard gebleven. De eerste werkgroep kon aan de slag. Onze leden Charel Van Eynhoven, Sooi Van Loon, Karel Jansens, Fer Willems en Laurent Van der Moeren, vonden naast hun wekelijkse fietsdag nog tijd voor zwaar en vuil vrijwilligerswerk in Poppel. De beroepservaring van de groep speelde hier natuurlijk een grote rol. Muurtjes werden gesloopt, deuren uitgebroken, beschadigd bezetsel verwijderd evenals de versleten vloerbedekking. De gemeente stelde een container ter beschikking voor het afval. Het was me daar een drukte van belang. Een vreemde zou denken dat gans de boel werd afgebroken, maar neen hoor, alles gebeurde netjes volgens plan. Het afval werd geruimd, de container geladen en er was plaats voor de elektriciens Karel Jansens en Laurent Van der Moeren. Zij legden tientallen meters nieuwe leidingen, plaatsten stopcontacten, schakelaars enz.

Door al dat breekwerk en elektriciteisleidingen was er weer heel wat bij te werken met plaasterplaten, bezetsel enz. want de muren en plafonds dienden klaar te zijn voor de schildersploeg. Charel was weer van de partij en klaarde de klus. Vanaf nu zou er elke dinsdag gewerkt worden. Dat was de beste manier om het te kunnen volhouden vond de groep. De schilders waren aan de beurt. Zij stonden te popelen van ongeduld. Jos Bols, Jos Verhoeven, Hans Jansen, Jan Van den Borne en Marinus Willems wisten niet wat hen allemaal te wachten stond. De voorbereidingen voor het schilderwerk waren enorm.

Als eerste stap werd de plankenvloer van de zolderverdieping met een gehuurde machine

Onder leiding van binnenhuisarchitecte Liesbet Paulussen werd het oud-gemeentehuis van Poppel door de hardwerkende leden van de Werkgroep Museum omgetoverd in een schitterend Heemkundemuseum

twemaal geschuurd. Het moest vooruitgaan want dat werktuig kostte ons geld. Menslief was me dat een stofpartij! De vloer was zo veranderd dat wij besloten om de plankenvloer te behouden zonder een bekleding.

Intussen was allerlei werk materiaal van thuis meegebracht om toch maar gemakkelijker en vlugger te kunnen werken. Vellen schuurpapier, schuurmachientjes, ladders, oude matten als bescherming, alles was welkom. De emmers verf kwamen toe, het leek wel een echt schildersatelier. We vroegen ons af: "gaan wij dat allemaal moeten uitsmeren? Jongens waar zijn wij aan begonnen?"

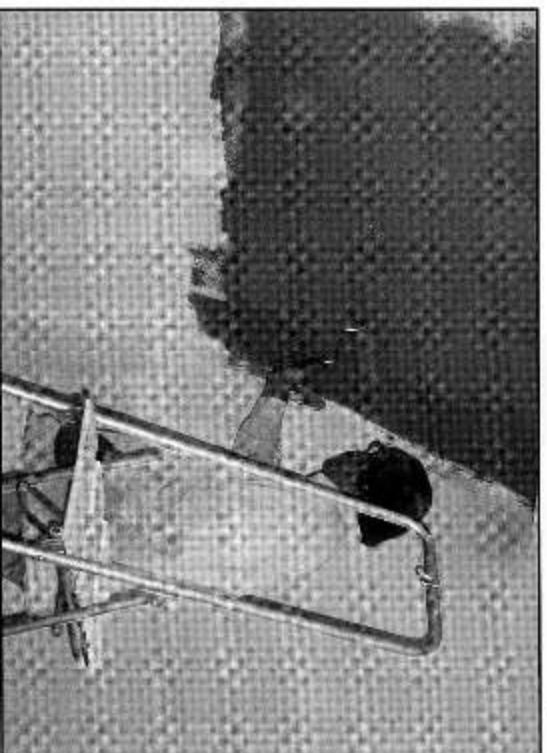
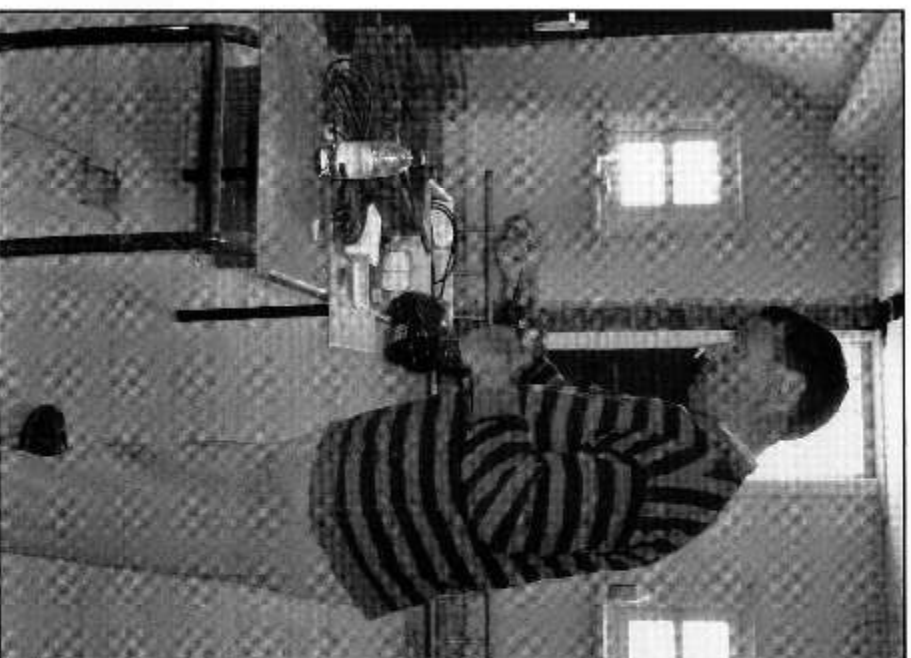
Met volle moed begonnen wij muren, ramen en deuren te schuren, het was een plezier om zien. Helaas we zagen mekaar niet meer staan van het snot. We hebben de vellen schuurpapier niet geteld maar het waren er veel ... Heel veel! Tot ieders voldoening was Marinus begonnen met de radiatoren te schilderen, in totaal meer dan vijftientwintig en dat met het borsteltje! 't Was een onbegonnen werk. Engelen geduld moest je daar voor hebben! Jos Verhoeven had begrepen dat het zo niet verder kon. Hij sprak Johan Eyraud aan,

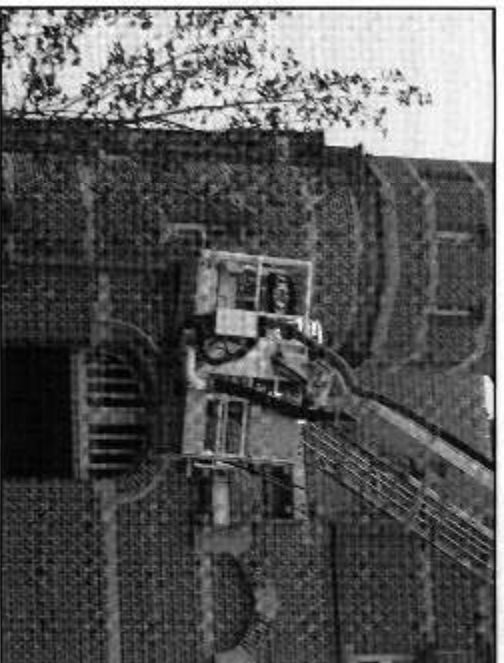
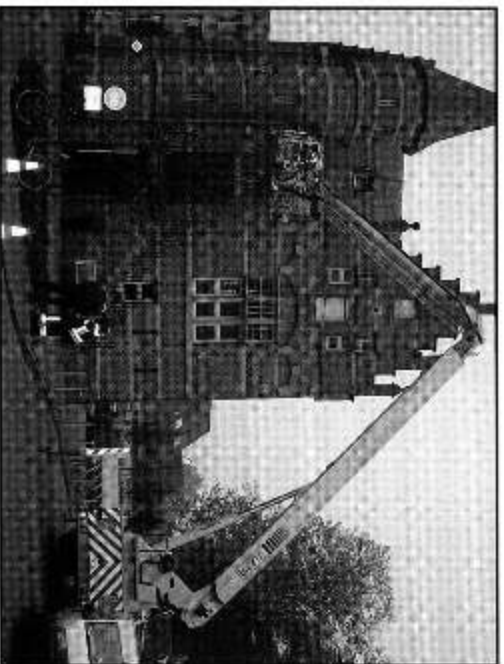
een gepensioneerd schilder, en ja hoor, die man was bereid ons een spuitpistool ter beschikking te stellen. Dat was een geschenk uit de hemel. Johan kwam het ons even uitleggen, een kleine oefening met water en we waren vertrokken. Proper werk kon men het niet noemen maar het ging vooruit. De verfnivel in de haren, de neus enz. namen we er maar bij...

Omdat wij toch maar amateurs waren en niet beschikten over een stelling heeft de gemeentelijke schildersploeg het plafond van de raadszaal en bureel van de secretaris geschilderd met een brandvertragende verf. Jos Bols, Hans Jansen en Jan Van den Borne hanteerden intussen de schilderstrol en de verfkwas. Omwille van het vele schilderwerk werd nog een ploeg bij ingeschakeld die 's woensdags kwam werken. Frans De Kinderen, Harry Heyns en Tony Verstraeten hadden hun medewerking al vooraf toegezegd en voerden die ook perfect uit. Het ganse gebouw van boven tot onder: muren, ramen en deuren niet één maar twee tot drie laagjes verf. Het uitzicht veranderde zienderogen.

Op de bladzijden 145 t/m 147 en 149 zien we de hardwerkende leden van de Werkgroep Museum aan het werk in het oud-gemeentehuis van Poppel

De Ravelse brandweer haalde 6 zakken duivenmest uit de dakgoten van het oud-gemeentehuis te Poppel!

Er werd wel eens gefluisterd: "Zouden de mensen van Poppel hun gemeentehuis nog wel herkennen?" De draaitrap in het torenggebouwtje kreeg een degelijke en mooie trapleuning. De nieuwe kleur die de veertig trappen en muur kregen gaven aan dit donker hol een fris uitzicht. Nu leek die trap echt niet meer zo hoog dan voordien! Of waren wij het gewoon die trap op en af te lopen? Tijdens het groot verlof van 2006 werden de werken onderbroken. Een rustperiode was bij de meeste vrijwilligers welkom en zo kon er thuis in de tuin ook nog iets gebeuren. Anderzijds was in het gemeentebestuur nog geen beslissing gevallen welke brandtrap er zou komen. Op de bestuursvergaderingen werden de vorderingen met argusogen gevolgd en besproken. Ook onze architecte volgde de zaak op, iedere dinsdagmorgen was zij ter plaatse om te evalueren. Het spreekwoord: "rust roest" indachtig, werden onder impuls van enkele voorttrekkers, de werken hernomen. We kregen zelfs nog helpers bij. Gaston Verhoeven, Frans Boeren en Sjeng Houben kwamen onze groep vervoegen. Wij, de werkers van het eerste uur, noemden hen zelfs onze specialisten.

Wij hadden beslist op het eerste verdiep parket te leggen. Onervaren als wij waren, maar toch zeer ambitieus, hadden we de parkeplanken veel te vroeg laten leveren met als gevolg dat we die al een paar keer moesten verplaatsen. Dus het werd hoog tijd dat er iets mee gebeurde. Gaston en Laurent Van der Moeren zouden de klus klaren. Veel meet- en zaagwerk kwam er aan te pas, maar het was mooi gedaan daar was iedereen het over eens. Zowel de plankenvloer op de tweede verdieping als de parketvloer op de eerste verdieping werden behandeld met brandvertragende olie. Later zouden Gaston en Laurent de eikenkast ook nog restaureren waar ze trouwens zeer goed in geslaagd zijn.

Het werd hoogtijd dat de tentoonstellingskasten werden geleverd. Frako installeerde de grote centrale kasten ter plaatse. Op de zolderverdieping was dit een probleemje. De grote, vooraf gemaakte delen, konden niet langs de trap naar boven gedragen worden. Dan weer maar naar het gemeentebestuur en de zaak werd opgelost. Nieuwsgierigen in Poppel Dorp zagen de grote brandweerwagens toekomen. Zou het branden in

't gemeentehuis? De grote ladder werd uitgeschoven, de spanning steeg, en dan kwam de ontknoping van de story. Ze zagen hoe de grote delen van de kast naar boven werden gehesen. Omdat de Heenkundekring de prijs van de kasten wilde drukken werden die onbewerkt geleverd. Wij zouden zelf schilderen, dus meteen aan het werk. De glazen boxen werden door Van Heertum geleverd en weer was werk aan de winkel. De rug van de boxen is van hout en diende nog bewerkt, we kenden intussen het ceremonieel: schuren, gaafjes vullen, schilderen en na het drogen alles nog eens herhalen. Het plaatsen van de muurboxen kon beginnen. Er werd weer heel wat materiaal van thuis meegebracht: boormachines, schaven, schroevendraaiers, enz. Onder leiding van Gaston werden de platen van de muurboxen bevestigd. Een tegenslag bij het plaatsen van de muurboxen werd ons niet bespaard. Het ophangstelsel van de boxen voldeed niet. Tot onze grote teleurstelling sneuvelden er wel een paar. In overleg met Van Heertum, onze spitsvondige Sjeng Houben, en de meest technische van de groep werkers werd naar een oplossing gezocht. Die kwam er, maar ook het extra werk kwam erbij, maar we hadden een oplossing en dat was het voornaamste. Een ander probleem was de schuine muren en de kwaliteit van de muren op de zolderverdieping. Ook hier kwam er een oplossing uit de bus. Dat er af en toe wel eens een duiveltje de kop opstak werd nog maar eens duidelijk. Een waakzaam oog merkte op dat er waterdoorsijpeling was van de boven- tot de benedenverdieping. De vermoedens dat de zwerfduiven er wat mee te maken hadden werd al vlug bevestigd. De brandweer kwam met de laddervagen en haalde 6 zakken duivennest uit de verstopte dakgoten.

Dat we in een oud gebouw werkten had ook zijn consequenties: hier en daar een deur die niet goed afsloot of waarvan onderaan een stuk diende vervangen. Een vloertje dat diende vervangen in de inkomhal. Muren die niet altijd even recht of even vlak zijn, er moest dikwijls een noodoplossing gezocht worden. Toch kwam er stilaan licht in de tunnel, de afwerking kwam in zicht. Enkele medewerkers begonnen de inventaris in de molen te actualiseren. Elk voorwerp werd bekeken, gefotografeerd en het inventarisnummer werd aangebracht. Een eerste selectie van

De poetsploeg aan het werk!

Plan Heemkundemuseum "Het Kaske": Gelijkvloers

definitief ontwerp
heemkundig museum
eerste verdieping

voorwerpen voor Poppel werd doorgevoerd. De schoolwandplaten en landkaarten, waarvan wij een grote verzameling hebben, verhuisde naar Jos Nooyens. Hij heeft al dat didactisch schoolmateriaal gesorteerd, en dan per onderwerp opgeborgen in kokers. We stonden verstomd van de hoeveelheid schoolplaten die wij bezaten.

Door de ligging van Ravels, aan de Nederlandse grens, vroeg de Gouw Antwerpen aan onze heemkundekring speciale aandacht te besteden aan het grens- en smokkelverleden. Enkele voorwerpen van dat thema hadden wij wel maar dat voldeed niet. We zochten contact met het Nationaal Museum en Archief van Douane en Accijnzen VZW in Antwerpen. Een delegatie van de Heemkundekring werd uitgenodigd voor een bezoek. We werden goed ontvangen door Francis Huijbrechts, secretaris van het museum, die ons een rondleiding gaf door dit fantastisch interessant museum. Je kan het je niet voorstellen wat daar allemaal bewaard wordt. Onze interesse ging vooral uit naar hun reactie op onze vraag om voorwerpen, dubbels uit hun collectie, te mogen lenen. Francis Huijbrechts was ons voorstel zeer genegen en zou het verdedigen voor de Raad van Bestuur van het museum. Ook zij stonden achter ons initiatief. Via de normale procedure van bruikleen zullen wij in de mogelijkheid zijn heel wat meer te laten zien in verband met het grensgebeuren.

5. Sponsoring

Reeds van bij het begin van de plannen over het nieuwe museum werd gedacht aan sponsoring van de tentoonstellingskasten. Bedrijven, de middenstand en banken van de gemeente werden gevraagd om de tentoonstellingskasten mee te financieren. We waren enthousiast maar hadden toch ook een beetje schroom om op bedelocht te gaan. Onze twijfel was onterecht. Wij mochten ervaren dat er wel interesse was voor ons initiatief, en dat de mensen met de Heemkundekring sterk begaan waren. Er was echter heel wat te sponsoren. Vooreerst hadden wij de vier grote tentoonstellingsbakken die ook in prijs nog sterk varieerden doch die samen meer dan 5400 euro

kosten. Binnen de Raad van Bestuur werden er afspraken gemaakt van wie welke bedrijven en personen zou bezoeken in de hoop wat geld bijeen te krijgen. Tot onze verbazing stelden wij vast dat deze grote bakken zo bijna als eersten door bedrijven van eigen bodem werden gefinancierd. Dat werkte zeer hoopgevend. Maar ook voor de tentoonstellingsboxen die tegen de muur zijn aangebracht en die op 180 euro per stuk kwamen was er een ruime belangstelling. In de kortste tijd hadden onze bestuurders de volledige reeks van 46 boxen gefinancierd kunnen krijgen en hadden wij een netto ontvangst van 13.640 euro binnengehaald.

Deze sponsoren waaraan wij de grootste dank verschuldigd zijn willen wij hierna dan ook uitdrukkelijk vermelden:

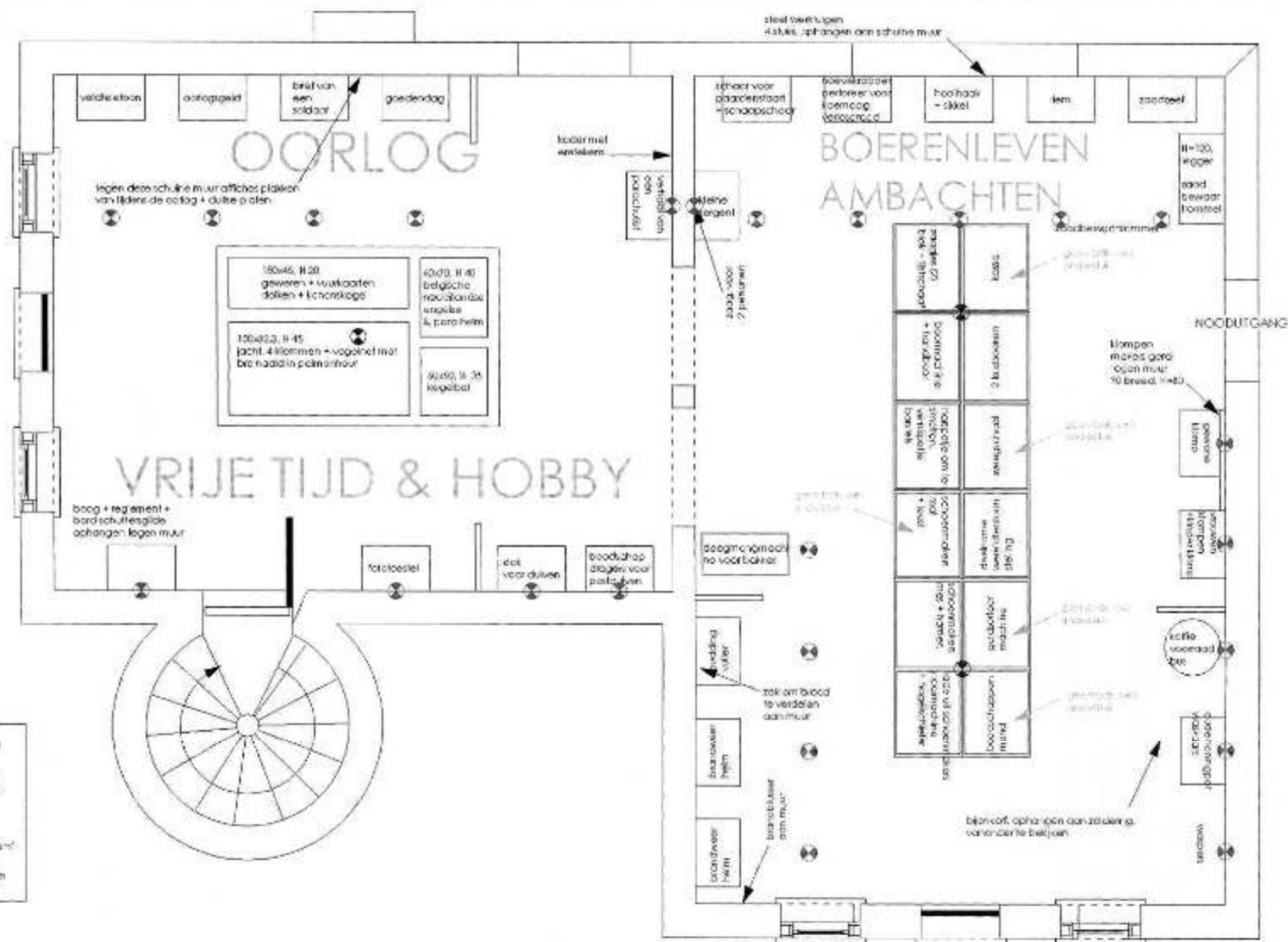
Voor de grote tentoonstellingskasten :

- Ed Verhoeven en Gert Van den Hout
- Tuytelaers nv te Ravels
- Brandstoffen Van Raak te Weelde
- Algemene Bouwonderneming Pluym-Van Loon bvba te Weelde

Voor de glazen boxen :

- Walschots verzekeringen Poppel
- notaris Filip Segers te Weelde
- KBC bank
- IJsklokje te Weelde
- Chinees-Indisch Specialiteitenrestaurant MANDARIN te Poppel
- Drukkerij Caers nv te Oud-Turnhout
- Poppels Meubelhuis
- Algemene schrijnwerkerij Rik Hermans bvba te Weelde
- Jonkers & Partners bvba te Poppel
- Verzekeringkantoor Mercelis nv te Weelde
- Povamij te Poppel
- Garage Willy Van der Steen te Poppel
- Garage Ronny Willems te Weelde
- BD Construct bvba Dirk Bax te Ravels
- Friuur Eugene te Ravels
- Grond- en Waterbouwwerken Van Raak bvba te Weelde
- Dove nv te Weelde
- Van de Pol Internationaal vervoer te Weelde
- Wijnhandel Fleur de Bruyère te Weelde

definitief ontwerp
heemkundig museum
2de verdieping

- Bax-Vloemans Sierschouwen,
- Inzetharden, Kachels te Weelde
- Peter Bax bvba Constructiewerken te Weelde
- Berichtenblad te Ravels
- Citroën agent Heda-Motors te Weelde
- Firma Heestermans, Groot- en Kleinhandel in Kachels en Stijlschouwen te Weelde
- Decoratiehuis & Verfwinkel Ben Geerts te Weelde
- Vastgoed Gunther Haagen te Poppel
- Algromac electriciteit-sanitair-verwarming-schoorsteenvegen-PVC daken te Weelde
- Laurent Woestenburger te Poppel
- Gecuver nv te Ravels
- Guy Van Ravensteyn tandarts te Weelde
- Willemsen sanitair – verwarming te Weelde
- Guy Moonen te Poppel
- ING bank
- Zakenkantoor Havermans nv : verzekeringen-beleggingen-leningen te Ravels
- Verzekeringen Immogroep Marcel Van Gompel te Ravels
- Pelkmans Jonge Mode te Ravels
- Klaasen & Co nv – Pluimveeslachterij te Ravels
- Baby, peuter en kinderkleding Marjolein te Ravels
- Verberk Stalimrichting nv te Poppel
- Garage Peugeot Jochems te Poppel
- DCK Makelaarskantoor nv te Oud-Turnhout

BIJ DIT ALLES MOGEN WIJ ZEKER DE GEMEENTE NIET VERGETEN DIE ZEKER ONZE GROOTSTE SPONSOR IS GEWEEST, ZOWEL DOOR HET TER BESCHIKING STELLEN VAN DE GEBOUWEN, ALS DE LOGISTIEKE STEUN BIJ DE UITTEVOEREN WERKEN.

Niettegenstaande deze ruime steun die wij bekwamen bleek dat wij toch nog meer nodig hadden om ons museum goed te kunnen uitbouwen. Wij hebben dan verder gezocht naar andere financieringsmogelijkheden en hebben die ook gevonden bij ondermeer Cera in Leuven die, naast het beheren van haar patrimonium ook een opdracht heeft van Maatschappelijke projectwerking. Onder het motto 'Coöperatief mecenaat met een maatschappelijke meerwaarde', beklemtoont Cera haar maatschappelijke opdracht. Zij doet dit door honderden projecten in het binnenland, en op beperkte schaal ook in het buitenland, financieel te steunen. De keuze valt op projecten die voldoen aan reële maatschappelijke behoeften en die duurzame effecten bereiken, voor de samenleving in haar geheel en voor de vennoten in het bijzonder. Bovendien moeten ze de coöperatieve waarden van Cera: samenwerking, solidariteit en respect voor het individu, weerspiegelen. Hiervoor kwamen wij ook in aanmerking en dat leverde ons een toezegging op van 2.500 euro.

Verder zijn er mensen die de heemkunde sterk geneegen zijn en financieel willen steunen, doch om persoonlijke of familiale redenen anoniem willen blijven. Ook op deze basis hebben wij reeds meer dan 6000 euro binnengekreten. Ook dergelijke zaken hopen wij in de toekomst nog meer te mogen ontvangen om ons werk degelijk en goed te kunnen uitvoeren en te kunnen bewaren voor het nageslacht.

6. De verhuis

Het was de vaste overtuiging van de vrijwilligers en van de Raad van Bestuur om het nieuwe museum ten laatste in 2007 te openen. De klok tikte verder dus de hoogste tijd om aan de verhuis te beginnen. De kelder was door Gaston voorzien van degelijke schabben, zo kon dat plaatsje, niet toegankelijk voor publiek, door ons nuttig gebruikt worden om wat materiaal op te bergen. De poetsploeg had het gebouw van boven tot onder een flinke beurt gegeven, we bekenden er ons niet meer. De start werd gegeven met verhuis van de grotere stukken. ¹ Was wikken en wegen wat wel en niet zou verhuizen maar langzamerhand kregen

Heemkundemuseum "Het Kaske" te Poppel werd plechtig geopend op vrijdagavond 7 december 2007. De foto's op de volgende bladzijden werden die avond genomen.

Toespraak door Laurent Woestenburg, Voorzitter
Heemkundekring Nicolaus Poppelius

Toespraak door Jef Van de Pol, Schepen van Cultuur
van de gemeente Ravels

Toespraak door Karel van den
Bossche, Voorzitter Heemkunde
Gouw-Antwerpen V.Z.W.

bestemming. In Poppel werden de voorwerpen opgewacht door Ria Verheyen, Sien Huysmans, Agnes Luyten en Magda Vloemans. Zij zorgden ervoor dat alles netjes werd opgefrist. Op het gelijkvloers, hun werkterrein, kroop de geur van boenwas en koperpoets je in de neus. Ook Magd Luyten en Jos Boeykens uit Kapellen kwamen mee om te helpen bij de verhuis. De vaste medewerkers hadden reeds een plan gemaakt hoe ze de verschillende thema's per verdiep en per kamer zouden tentoonstellen. We stelden ons voor dat elke kamer een kapstok was waar we zoveel mogelijk gelijklopende thema's aan konden ophangen. Dat hadden wij geleerd van de meer ervaringsdeskundigen van Heemkunde Gouw Antwerpen. Op het eerste verdiep, de hoofdingang waar de vroegere raadszaal was, kwam onze rijke collectie archeologische vondsten uit de gemeente. De heilige Nicolaus Poppelius kreeg hier een ereplaats samen met heel wat religieuze en devotionele voorwerpen. In de secretarijskamer zou het grensgebeuren zijn onderkomen vinden. Heel wat voorwerpen van de douane uit eigen collectie aangevuld met voorwerpen uit het Museum van de Douane en Accijnzen te Antwerpen. Wie zei er ook weer: "Wie aan de grenskant woont die smokkelt en stroopt"! Dus hier ook wat voorwerpen die ons doen denken aan stropen en vogelvangst. Op het gelijkvloers krijgt vooral het huiselijke leven zijn onderkomen. Er was nog net een klein kamertje vrij om heel wat didactisch schoolmateriaal te tonen. Omdat wij een hedendaags museum wilden uitbouwen deed ook de DVD zijn intrede. In de audiovisuele kamer kunnen doorlopende oude filmbeelden getoond

brachten wij een stukje oorlog terug tot leven. De landbouw, zo belangrijk voor onze voorouders, kreeg ook hier zijn plaats. Ambachten en vrijetijdsbesteding kan je ook hier vinden. Met mondjesmaal werden de voorwerpen, met auto's, van Weelde naar Poppel gebracht. We hadden al vlug begrepen dat wij ons eerder vooropgestelde manier van werken moesten herzien. Door vrijwilligers, die zich hadden aangeboden de verhuis te doen, in te schakelen zouden onze poetsters het tempo niet kunnen volgen. Het zou een grote wanorde worden, dat was absoluut niet onze bedoeling. Dus beslisten wij zelf de klus te klaren. Deze manier van werken bood ons het voordeel dat wij de opgepoetste voorwerpen meteen een plaatsje konden geven. Gelukkig hadden wij in ons team een paar dames met een kunstzinnig oog. Zij zorgden er voor dat alles mooi geschikt werd in de tentoonstellingskasten. Zij hebben het prachtig gedaan. 't Is waarlijk een streling voor het oog. Door de drukte rond het oude gemeentehuis voelden zich enkele mensen aangesproken nog enkele waardevolle voorwerpen binnen te brengen, wat wij natuurlijk wel waardeerde. De dagen vlogen voorbij en 7 december kwam wel heel dichtbij. De laatste week voor de opening was er dagelijks afspraak in Poppel. Tot grote voldoening van het ganse vrijwilligers team waren wij tijdig klaar en kon de poetsploeg nog eens langskomen. Alles was netjes en wij keken uit naar de grote dag van de opening. Vrijdagavond 7 december 2007 werd het museum officieel geopend. Het officiële gedeelte met de toespraken en de receptie vond plaats in de Gemeentezaal van Poppel.

Het bestuur van de heemkundekring Nicolaus Poppelius heeft het genoeg en u uit te nodigen op de plechtige opening van zijn nieuwe museum "Het Kaskie" in het vroegere gemeentehuis van Poppel.

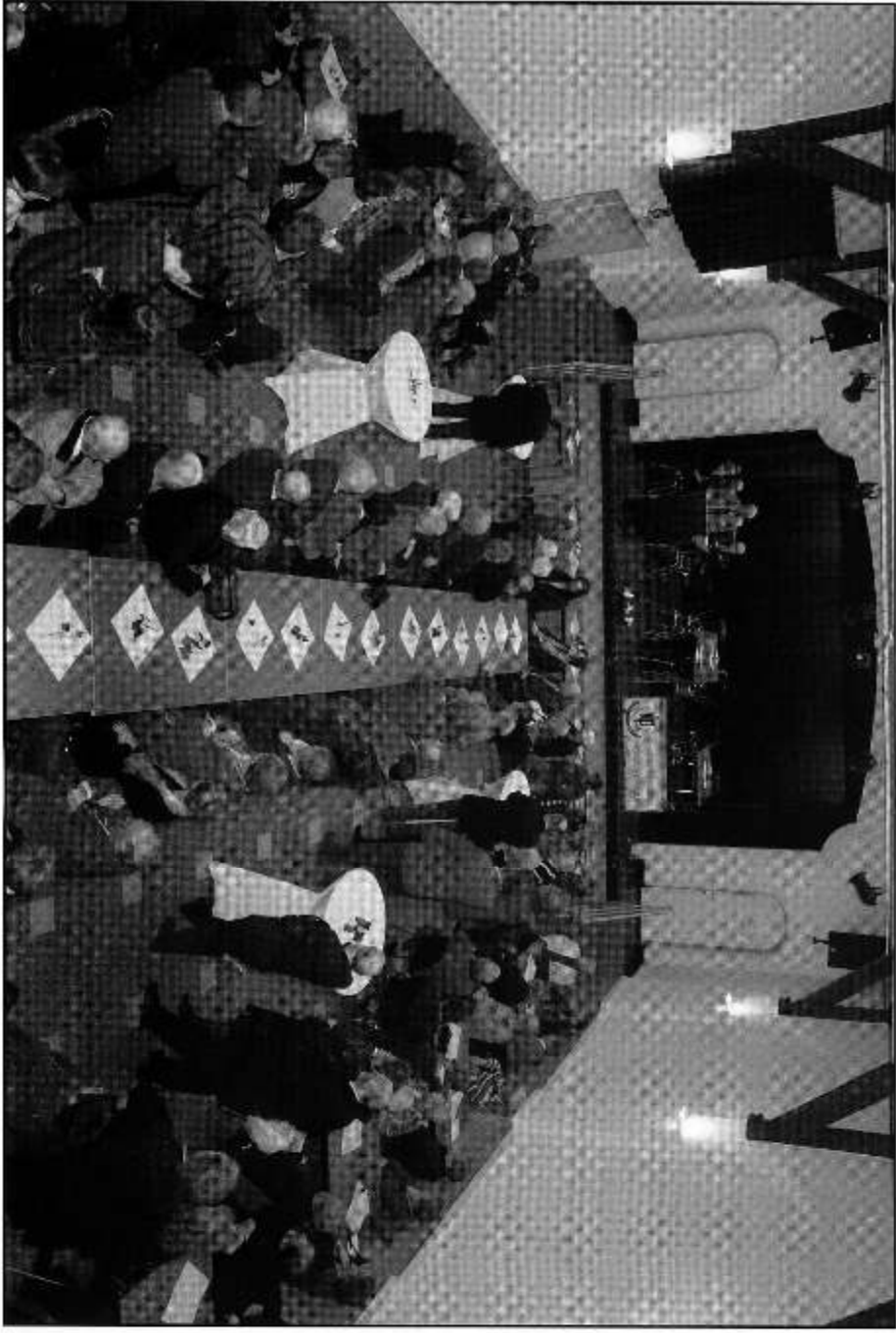
Deze heeft plaats te Poppel op vrijdag 7 december 2007

Wij treffen elkaar om 19.00 uur in de Gemeentezaal, Dorp 30 te Poppel voor het inleidende gedeelte.

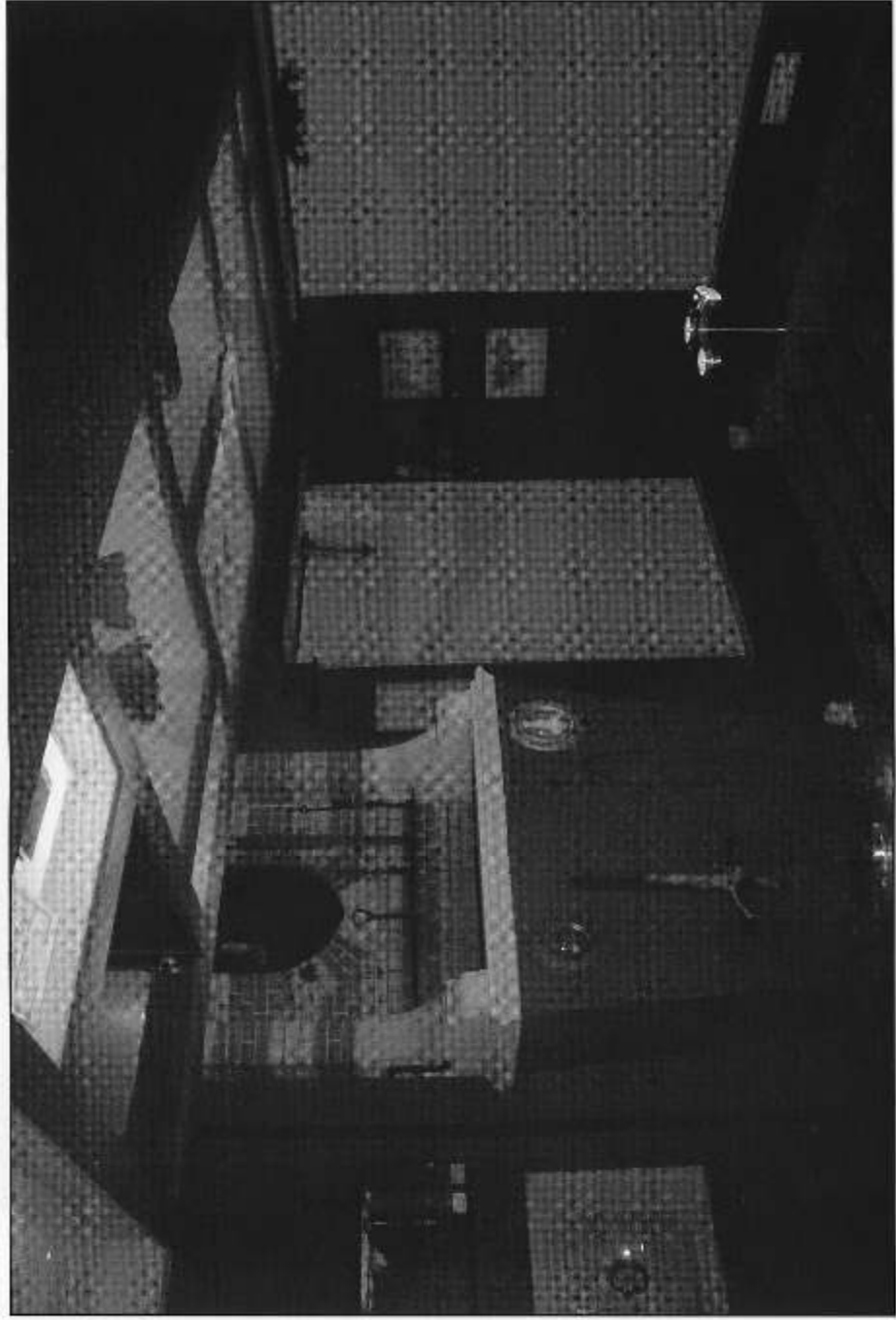
Daarna hebben wij de gelegenheid om in kleine groepjes het museum te bezichtigen. Onderrussen wordt in de Gemeentezaal gezorgd voor een drankje en versnaperingen.

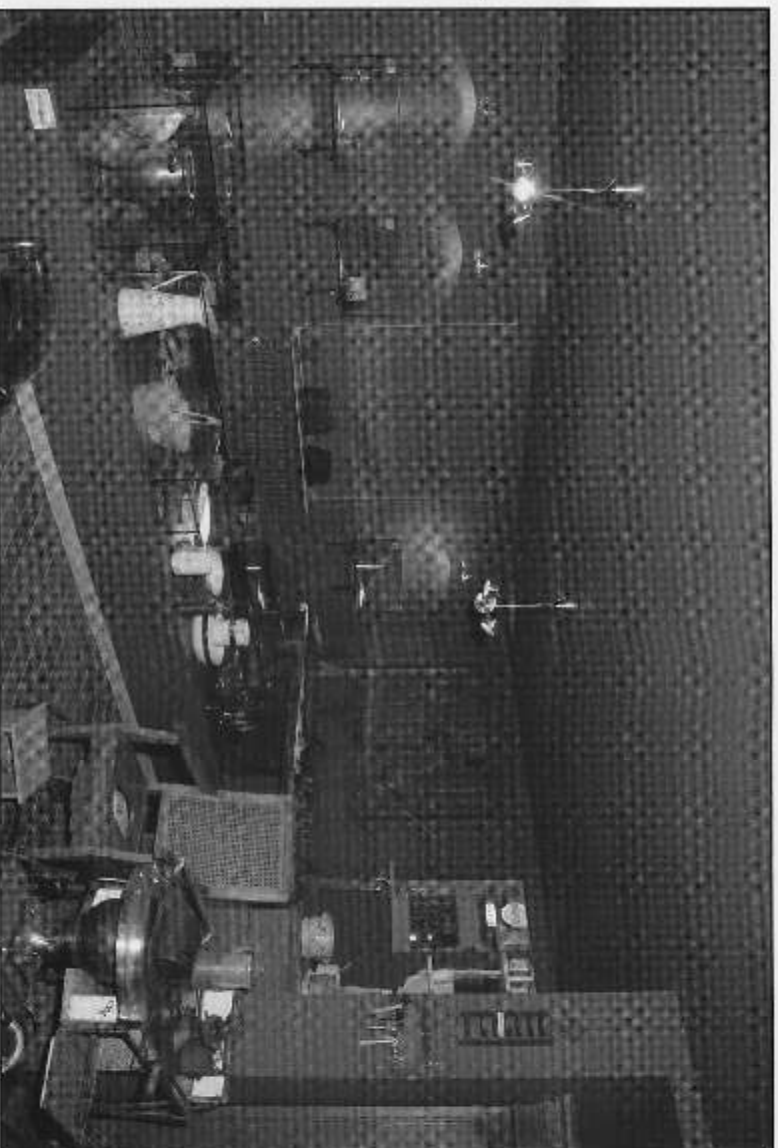
Om praktische redenen vragen wij u om met de hietbij gevoegde antwoordkaart uw komst te melden.

Bezorg die a.n.b. voor 1 december.

Tijdschrift 'De Drie Goddelijke Deugden'
 Afgiftekantoor: 2380 Ravelsl
 Redactie, samenstelling en lay-out:
 Marc Vermeeren,
 De Meerkens 10, 2382 Poppel

Verschijnt 3-maandelijks
 Verantwoordelijke uitgever:
 Laurent Woestenburg,
 Beatrijs v. Nazarethln. 2, 2382 Poppel